

TALOUSARVIO 2025

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2026-2027

SISÄLLYS

1	YLEISPERUSTELUT	1
1.1	Toimintavuoden keskeiset näkymät.....	1
1.2	Talouden nykytila ja ennuste vuodelle 2025.....	3
1.3	Hattulan seurakunnan taloudelliset näkymät.....	3
1.3.1	Jäsenmäärä.....	4
1.3.2	Valtionrahoitus ja verotulot.....	4
1.3.3	Verotulovertailu.....	6
1.3.4	Maksut kirkon keskushallinnolle.....	6
1.3.5	Verotuskustannukset.....	6
1.3.6	Palkkakulut ja henkilösivukulut.....	6
1.3.7	Kiinteistöt ja rakennusten ylläpitokulut.....	7
1.3.8	Kriisiytyvän seurakunnan mittarit.....	7
1.3.9	Henkilöstö.....	9
1.3.10	Henkilöstökulut.....	9
1.3.11	Henkilöstösuunnitelma.....	10
1.3.12	Ympäristöasiat.....	11
1.4	Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma.....	11
1.4.1	Toiminnan ja talouden suunnittelu.....	11
1.4.2	Talousarvion lähtökohdat.....	12
1.4.3	Talousarvion sitovuus.....	12
1.4.4	Talousarvion laadinnan perusteet.....	12
2	KÄYTTÖTALOUS	14
2.1	Hallinto.....	14
2.2	Seurakunnallinen toiminta.....	17
2.3	Hautatoimi.....	30
2.4	Kiinteistötoimi.....	32
3	TULOSLASKELMA	34
4	INVESTOINNIT.....	35
5	RAHOITUS.....	36
6	YHTEENVETOTAULUKKO	37

Liitteet

- Koulutussuunnitelma
- Poistosuunnitelma

1 YLEISPERUSTELUT

1.1 Toimintavuoden keskeiset näkymät

Toivon asialla

Toivo on merkityksellinen ja aina ajankohtainen sana, joka kätkee sisäänsä monia näkökulmia. Yleinen maailmantilanne, globaalit haasteet ja turvallisuuskysymykset ja monet yksittäisen ihmisen omaan arkeen ja elämään liittyvät huolenaiheet saavat kaipaamaan toivoa ja turvaa. Seurakunnalla on oma tärkeä tehtävänsä toivon rakentamisessa ja ylläpitäjänä. Hattulan seurakunnan strategian otsikko nostaa toivon esille: ”Harmoniaa arkeen, Toivoa tulevaisuuteen”, Uskoa Luojamme armoon”. Seurakunnan arvot kiteytyvät perinteisiin kristillisiin hyveisiin: usko, toivo ja rakkaus. Strategiassa sanoitettu seurakunnan perustehtävä ”julistaa Jeesusta Kristusta maailman pelastajana” kertoo kristillisen toivon perustan. Tällä toivon sanomalla -sain ja teoin - ja erilaisten kohtaamisten, läsnäolon ja elämän jakamisen välityksellä haluamme olla läsnä hattulalaisten arjessa ja seurakuntalaisia varten.

Seurakunta tarjoaa monenlaista tukea ja toimintaa eri elämänvaiheissa oleville ja eri ikäisille jäsenilleen. Seurakunta on paikka ja yhteisö, jossa seurakuntalaiset palvelevat toisiaan. Iloitemme vapaaehtoisten palvelutyöstä seurakunnassa. Jokaisella työyhteisön jäsenellä, luottamushenkilöllä, vapaaehtoisella ja seurakuntalaisella on oma tärkeä ja arvokas paikkansa ja tehtävänsä seurakunnan hyväksi. Iloitemme myös hyvästä yhteistyöstä ja verkostoista eri toimijoiden kanssa Hattulassa ja laajemminkin. Verkostoituminen, osallistaminen, oman toiminnan näkyväksi tekeminen sekä kehittävä ja eteenpäin katsova asenne ja työote ovat tärkeitä välineitä seurakunnan palvelutehtävän toteuttamisessa. Olemassa olevan hyvän ja toimivan ohella on tärkeää tutkia toimintaympäristön kehittymistä ja peilata toimintaa siihen.

Muutoksen ja pysyvyyden jännitteessä on tärkeää, että perustehtävä säilyy kirkkaana, työtä mahdollistavat rakenteet ovat järjestyksessä ja työhyvinvointi kunnossa. Seurakunnan strategian painopisteet kohdistuvat viestintään, yhdessä toimimiseen, arjen hyvinvoinnin tukemiseen, toivon ylläpitämiseen ja vastuulliseen toimintaan sekä kulttuuriperinnön vaalimiseen. Näissä kaikissa on mukana toivon näkökulma, ja nämä painopisteet ovat läsnä eri näkökulmista myös vuoden 2025 tavoitteissa ja toiminnassa. Nostoina ensi vuoden ja samalla pidemminkin ajan tavoitteista voisi ottaa esimerkiksi viestinnällisen työotteen ja valmiuksien kehittämisen sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamisen jumalanpalveluselämässä. Aktiivisella viestinnällä seurakunta tavoittaa ja on läsnä ja samalla tekee työtään näkyväksi. Messussa on kyse seurakunnan elämän lähteestä ja kohtaamisen lahjasta, yhteisestä viipymisestä pyhän edessä ja palveltavana.

Tulevaisuuden näkymät Hattulan seurakunnassa ovat pysyneet vakaalla tasolla. Seurakunnan taloustilanteen vakaus mahdollistaa perustehtävän toteuttamisen. Samalla talouden kehittymistä on seurattava pitkäjänteisesti ja varauduttava erilaisiin skenaarioihin. Kiinteistöasiat tulevat olemaan vahvasti esillä talousarviovuonna 2025. Toiminnan tasolla uuden tilanteen on tuonut Tömäjärven leirikeskukseen päärakennuksen käyttökielto, johon päädyttiin kuntokartoitustutkimuksen pohjalta. Leiritoiminnalle etsitään ja on jo löydettykin korvaavia tiloja. Vuodelle 2025 ajoittuu seurakunnan kiinteistöstrategian päivittäminen ja siihen liittyen leirikeskukseen ja koko kiinteistökannan pitkän tähtäimen suunnitelmien laatiminen ja kustannusarvioiden hahmottaminen. Tämän kokonaiskuvan pohjalta ja seurakunnan taloudelliseen kantokykyyn peilaten voidaan tehdä ratkaisuja kiinteistöjen tulevaisuuden suhteen. Näitä selvityksiä pääsee luotsaamaan uusi talouspäällikön viran viranhaltija, jonka toivotamme lämpimästi tervetulleeksi työyhteisöömme. Samalla iso ja lämmin kiitos Tia Kymäläiselle hänen palveluksestaan Hattulan seurakunnan hyväksi!

Yhteistä tulevaisuustyötä on tulossa myös vuonna 2025 alkavan piispantarkastusprosessin myötä. Tämä prosessi alkaa syksyllä 2025 ja päättyy alkuvuonna 2026. Samoihin askelmerkkeihin piispantarkastusprosessin kanssa on luontevaa ja perusteltua käynnistää prosessi seurakunnan uuden strategian valmistamiseksi. Sekä piispantarkastus että strategian työstäminen ovat ennen kaikkea tulevaisuuteen suuntaamista.

Hattulan seurakunnassa käymme kohti tulevaa yhdessä, rohkeasti, avoimin ja luottavaisin mielin. Perimmäisen toivon ja luottamuksen antaa Jumalan lupaus: "Minä annan teille tulevaisuuden ja toivon".

Hattulassa 25.10.2024

Jyrki Rauhala
Kirkkoherra

Tia Kymäläinen
Taluspäällikkö

1.2 Talouden nykytila ja ennuste vuodelle 2025

(Kirkkohallinnon yleiskirje 23/2024, Finanssialan talousennuste 11.10.2024 sekä Suomen pankin Rahapolitiikkakatsaus 1.10.2024)

Euroalueen talouden kasvu on jatkunut tänä vuonna hitaana ja Suomen talouden elpyminen taantumasta on vaivalloista. Suomen pankin (1.10.2024) arvion mukaan inflaatiotavoitteen saavuttamisessa on edistytty hyvin. Inflaatio on vakautumassa 2 prosentin tavoitteeseen, mikä yhdessä hyvän työllisyyskehityksen kanssa tukee kotitalouksien ostovoimaa ja ylläpitää palveluiden kasvua. Julkinen talous pysyy lähivuosina alijäämäisenä, ja julkinen velkasuhde kasvaa edelleen hallituksen sopeutustoimista huolimatta. Heikko suhdanne ja yhä kasvavat julkisen velan korkomenot vaikeuttavat julkisen talouden tasapainottamista.

Inflaatio on hidastunut laaja-alaisesti vuonna 2024, mutta veromuutokset, kuten arvonnäiväveron nosto, nostavat kuluttajahintoja, ja niiden vaikutus kuluttajahintoihin on suurimmillaan vuonna 2025. Hinnannousupaineet kasvavat myös paranevan suhdanteen myötä (Suomen pankki, 11.6.2024). Vuoden 2025 inflaatioksi valtionvarainministeriö ennusti syyskuussa keskimäärin 1,4 prosenttia (VM 23.9.2024) ja Suomen pankki 1,8 % (16.9.2024). Tuoreimmassa pankkien ennusteissa inflaation ennustetaan olevan hieman korkeampi 2,2 % (OP, 20.8.2024) ja 1,6 % (Säästöpankkiryhmä, 10.10.2024).

Bruttokansantuote kasvoi tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2024 toisella neljänneksellä 0,4 % edellisestä vuosineljänneksestä. Työpäiväkorjattu BKT oli 0,7 % edellisvuoden vastaavaa neljänneistä matalammalla tasolla. Vuodelle 2025 Suomen pankki ennustaa (16.9.2024) 1,1 %:n talouskasvua. VM:n ennuste vuodelle 2025 (23.9.2024) on 1,7 %. Liikepankkien ennusteet vaihtelevat välillä 1,4–2 %.

Työllisyystilanne on vuoden aikana heikentynyt. Uusien avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt ja työttömien työnhakijoiden, lomautettujen sekä pitkäaikaistyöttömien määrä nousut. Työllisyysasteen trendi oli syyskuussa 72,1 prosenttia, mikä on 1,3 prosenttiyksikköä matalampi kuin vuoden 2023 elokuussa. Työttömyysasteen trendi oli 8,3 prosenttia, mikä on 0,9 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin.

1.3 Hattulan seurakunnan taloudelliset näkymät

Kirkollisveron kehitystä arvioitaessa on oleellisempaa kirkollisveroa maksavien määrä ja verotettavan tulon kehitys kuin jäsenmäärän muutos. Tulevina vuosina harveneva kirkollisveroa maksavien joukko ylläpitää kirkon toiminnan. Toisaalta vaikka kirkollisverotuotot euromääräisesti nousisivat, ne eivät kuitenkaan nouse reaalisesti korkean inflaation vuoksi. Toimintakulut ovat nousseet hintojen nousun ja palkkaratkaisujen myötä huomattavasti.

Kirkollisverotulojen ennustaminen on hankalaa monesta syystä. Palkkoihin ja eläkkeisiin on tulossa suurehkoja korotuksia, jotka vaikuttavat kirkollisverotuottoihin positiivisesti. Lyhyellä aikavälillä verotuloennusteita on korjattu reilusti ylöspäin, mutta pidemmällä aikavälillä verotuloille ei ole vastaavaa tukevaa pohjaa.

Seurakuntien taloudellinen liikkumavara jatkaa siis pitkällä aikavälillä kaventumisestaan, ja jäsenmäärät ovat vähentyneet merkittävästi viimeisen vuosikymmenen aikana. Niukkenevat resurssit tarkoittavat mahdollisia toiminnan keskittämisiä tai työmuodoista luopumista. Hattulan seurakunnassa on varauduttu tilanteeseen etupainotteisesti, äkkinäisiin ratkaisuihin ei ole tarvetta ja lähivuosien tilanne näyttää hyvältä. Pitkän aikavälin strategiaa tulee kuitenkin valmista huolellisesti ja miettiä mihin verorahoja on mahdollista käyttää.

Marraskuussa 2021 kirkkohallitus hyväksyi Kriisiytyvän seurakunnan mittarit -ohjeen, jonka tavoitteena on ollut ohjeistaa seurakuntia aktiivisesti ja säännöllisesti itse seuraamaan talouden kehitystään sekä hallinnon ja toiminnan tilaansa. Talouden mittareiden ensimmäistä tilikauden tulosta käsittelevää kohtaa on täsmennetty vuoden 2024 päivitetystä ohjeistuksessa. Talouden mittareista Hattulan seurakunnan tilinpäätöksessä 2023 toteutui henkilöstökulujen osuus toimintakuluista. Tämä ei kuitenkaan aiheuta toimenpiteitä.

1.3.1 Jäsenmäärä

Hattulan kunta on ollut pitkään muuttotappiainen. Hattulan väestöllinen huoltosuhte* 69,7 (31.12.2023) on valtakunnan keskiarvoa (61,9) korkeampi. Hattulan seurakunnan väkiluku on vähentynyt vuosittain tasaisesti syntyvyyden, kuolevuuden ja muuttoliikkeen kehityksen takia.

*Väestöllisellä huoltosuhteella ilmoitetaan, kuinka monta ei-työikäistä kuntalaista on kutakin sataa työikäistä (15–64-vuotiaat) kohti.

Kirkkohallituksen teettämän jäsenennusteen mukaan koko Suomen kirkkoon kuuluvien määrä laskee kymmenessä vuodessa vanhenevan ikärakenteen sekä kirkosta eroamisen vuoksi -13,2 %. Hattulan seurakunnan jäsenmäärän ennustetaan laskevan samassa ajassa -16,2 %.

Valtakunnallisesti tarkasteltuna kirkkoon kuuluvuus Hattulassa on hyvällä tasolla. Koko kirkossa vuonna 2023 kirkkoon kuuluvuus-% oli 63,5 ja Tampereen hiippakunnan seurakunnilla 64,6. Hattulassa vastaava luku oli 75,4 (-1 %).

	Jäsenet, henk.	Muutos vuodesta 2023, henk.	Muutos vuodesta 2023, %	Kirkkoon kuuluvuus, %
2024	6846	-118	-1,69 %	74,6
2025	6728	-236	-3,39 %	73,8
2026	6611	-353	-5,07 %	73,0
2027	6496	-468	-6,72 %	72,1
2028	6383	-581	-8,34 %	71,3
2029	6270	-694	-9,97 %	70,5
2030	6159	-805	-11,56 %	69,7
2031	6052	-912	-13,10 %	69,0

1.3.2 Valtionrahoitus ja verotulot

Valtion rahoitus on korvaus seurakunnille lailla säädettyjen, yhteiskunnallisten tehtävien hautaustoimen, väestökirjanpidon sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpidon kustannuksista. Kirkko tuottaa edellä mainitut palvelut kaikille, niin kirkon jäsenille kuin kirkkoon kuulumattomillekin. Rahoitus perustuu lakiin valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin 430/2015, joka tuli voimaan 1.1.2016 alkaen.

Lain mukaan Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää kirkolle vuosittain rahoituksen, jonka määrä vuonna 2016 oli 114 miljoonaa euroa. Rahoituksen määrää tuli lain mukaan korottaa vuosittain kuluttajahintaindeksin mukaista yleisen hintatason muutosta vastaavasti, mikä ei ole toteutunut suunnitellusti. Toistaiseksi viimeisin leikkaus rahoitukseen oli hallituksen sopeuttamistoimenpiteenä toteuttama 1 % -yksikön indeksijääditys vuosille 2024–2027.

Valtiovarainministeriön ehdotuksessa vuoden 2025 talousarvioksi esitetään, että evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin myönnettävää määrärahaa leikataan lähes 20 miljoonalla eurolla. Perusteena leikkaukselle esitetään kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen poistamisesta ja työttömyysvakuutusmaksun alentamisesta johtuva kirkollisverotuottojen kasvu.

Kirkolliskokous päätti marraskuussa 2023, että kirkkohallituksen on selvitettävä keinoja uudistaa valtion rahoituksen jakoperusteita (euroa/kunnan jäsen) niin, että rahoitus jatkossa ohjautuisi aiempaa oikeudenmukaisemmin seurakuntatalouksien kesken ja että valtion rahoitus nykyistä tarkemmin vastaisi valtion määrittämien lakisääteisten veloitteiden hoitamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Lopullisen päätöksen jakoperusteista tekee kirkolliskokous marraskuussa 2024.

Vuosi 2023 oli kirkollisveron kasvun suhteen aiempiin vuosiin verrattuna poikkeuksellinen. Kirkollisveron määrä kasvoi 105,2 miljoonalla eurolla (+11,3 %) vuodesta 2022. Lähes kaikkien seurakuntien (97 %) verotulot kasvoivat vuonna 2023. Poikkeuksellisen verotulokasvun taustalla oli vuoden 2023 alussa voimaan tulleen soteuudistuksen vuoksi toteutettu verotusuudistus, joka paransi kirkollisveron reaalityttöä. Seurakuntakohtaiseen verotulojen kasvuun vaikutti kunnan veropohja, korkean inflaation seurauksena tehdyt palkkaratkaisut ja pääsääntöisesti inflaatioon sidottujen eläketulojen kasvu sekä seurakuntatalouksissa tehdyt päätökset kirkollisveron suhteen.

Kirkollisverotuottojen kehitykseen vuonna 2025 vaikuttaa hallituksen sopeutustoimenpiteinä tekemät tuloverolain ja eräiden muiden verolakien muutokset sekä ns. kanavointiratkaisu, joiden tarkoituksena on lisätä kuntien verotuloja. Näiden toimien sivuseurauksena myös kirkollisveron tuotto paranee, koska kirkollisvero määräytyy saman veropohjan perusteella kuin kunnallisvero. Kirkollisverotulojen arvioidaan kasvavan näiden toimien seurauksena merkittävästi.

Kirkollisveron määrään vaikuttavat talouden yleisen kehityksen lisäksi veroperustemuutokset, työllisyystilanne, kirkollisveroprosentin suuruus, seurakunnan jäsenten ansiotulojen ja eläketulojen kehitys ja niitä saavien määrä.

Kirkkovaltuusto vahvisti 29.5.2024 (KV 3/2024, 19 §) myös vuoden 2025 tuloveroprosentiksi 1,45. Hattulan seurakunnan kirkollisveroprosentti on muihin seurakuntiin nähden erittäin maltillisella tasolla. Koko kirkon seurakuntien tuloveroprosenttien keskiarvo vuonna 2024 on 1,66. Kaikista seurakunnista 82,2 %:lla kirkollisveroprosentti on 1,50 tai enemmän.

1.3.3 Verotulovertailu

Vuoden 2024 kirkollisveroja on tilitetty Hattulan seurakunnalle syyskuun loppuun mennessä yhteensä 1,647 M€ ja valtionrahoitusta 0,144 M€.

Verovuosi	Kirkollisvero	Valtionrahoitus	Yhteensä	Muutos edelliseen
2027e	2 210 000	180 000	2 390 000	0,8 %
2026e	2 190 000	180 000	2 370 000	1,2 %
2025e	2 160 000	182 000	2 342 000	0,0 %
2024e	2 150 000	191 000	2 341 000	2,2 %
2023	2 099 129	190 673	2 289 802	6,4 %
2022	1 966 921	185 808	2 152 729	3,6 %
2021	1 894 650	184 140	2 078 790	-1,1 %
2020	1 919 286	183 036	2 102 322	4,9 %
2019	1 820 611	183 024	2 003 635	12,9 %
2018	1 585 801	188 246	1 774 047	0,6 %

1.3.4 Maksut kirkon keskushallinnolle

Laskennallisen kirkollisveron perusteella määräytyvä Kirkon keskusrahaston perusmaksu on 6,5 %. Maksu on pysynyt samana vuodesta 2018 alkaen eikä maksuun esitetä muutosta myöskään vuodelle 2025. Seurakunnan laskennallinen kirkollisvero lasketaan jakamalla seurakunnan verovuoden 2023 kirkollisverotuotto seurakunnan kirkollisveroprosentilla. Keskusrahastomaksuksi on budjetoitu 92,5 t€ vuodelle 2025.

Kirkollisveron perusteella määräytyvä eläkerahastomaksu on 5 %. Maksu on pysynyt samana vuodesta 2018 alkaen eikä maksuun esitetä muutosta vuodelle 2025. Eläkerahastomaksua on budjetoitu 103 t€ vuodelle 2025.

1.3.5 Verotuskustannukset

Seurakuntataloudet maksavat lain Verohallinnosta (30 §) mukaisesti verotuskustannuksina 3,2 prosenttia Verohallinnon toimintamenoista. Verohallinnon antaman ennakkotiedon (16.9.2024) mukaan seurakuntien osuus olisi yhteensä noin 14,2 miljoonaa euroa vuonna 2024 (-4,6 %) ja Hattulan seurakunnan osuus 28 000 euroa.

1.3.6 Palkkakulut ja henkilösivukulut

Kirkon 1.3.2023 voimaan tullut virka- ja työehtosopimus (KirVESTES) on voimassa 28.2.2025 saakka. Palkkoihin on 1.2.2024 lukien tehty 2,5 %:n yleiskorotus ja 1.9.2024 lukien 3 % yleiskorotus. Vuoden 2025 korotuksista ei ole tässä vaiheessa tietoa. Vuoden 2025 osalta talousarviossa on varauduttu 3,0 % palkankorotuksiin. Lomarahat maksetaan KirVESTES:n mukaisina.

Marraskuun kirkolliskokous vahvistaa seurakuntien ensi vuoden palkkaperusteisen eläkemaksun, joka on ollut 28,7 % vuonna 2024. Lisäksi STM vahvistaa työntekijöiden eläkevakuutusmaksut myöhemmin tänä vuonna (marraskuussa), mutta jos ne säilyvät ennallaan, niin työntekijöiden (alle 53-vuotiaiden ja 63 vuotta täyttäneiden) eläkevakuutusmaksu on ensi vuonna 7,15 % ja 53–62-vuotiaiden korotettu työeläkevakuutusmaksu on 8,65 % palkoista. Keskimääräinen työntekijöiden eläkemaksu on näin ollen noin 7,7 %. Työnantajan osuudeksi jää siten noin 21 % palkoista.

Vuonna 2025 työnantajan sairausvakuutusmaksuksi esitetään 1,75 prosenttia (1,16 % vuonna 2024). Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu olisi palkkasummarajaan 2,46 milj. euroa vuodessa saakka 0,27 prosenttia palkkasummasta (0,27 % v. 2024) ja ylempi maksu 1,09 prosenttia palkkasummasta (1,09 % v. 2024) palkkasumman 2,46 milj. euroa ylittävältä osalta. Muut työnantajamaksut ovat keskimäärin noin 0,6 prosenttia. Lopulliset päätökset saadaan marraskuussa.

1.3.7 Kiinteistöt ja rakennusten ylläpitokulut

Kirkkovaltuusto hyväksyi 11.2.2020 (KV 1/2020, 6 §) Hattulan seurakunnan kiinteistöstrategian vuosille 2020–2029. Vuoden 2025 tavoitteena on teettää pitkän tähtäimen suunnitelmat seurakunnan kiinteistöstä kiinteistöstrategian päivittämistä varten.

Tilastokeskuksen mukaan (13.9.2024) kiinteistön ylläpidon kustannukset laskivat toisella vuosineljänneksellä 0,1 % vuoden 2024 vastaavasta ajanjaksosta. Kiinteistön ylläpidon kulueristä eniten kasvoivat siivouksen kustannukset, 6,3 %. Sähkön kustannukset laskivat 18,8 %. Rakennustyypikohtaisesti eniten nousivat asuinrakennusten ylläpitokustannukset.

1.3.8 Kriisiytyvän seurakunnan mittarit

Kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa Hattulan seurakunnan tilanne on vakaa. Talouden mittareista tilinpäätöksessä 2023 toteutui henkilöstökulujen osuus toimintakuluista. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on noussut, ollen kuitenkin viiden vuoden takaisella tasolla. Koronavuosien aikana ei ollut sijaistarpeita, joka pienensi henkilöstökuluja ja aiheuttaa sen, ettei luvut ole vertailukelpoisia keskenään.

Seurakunnan toiminnassa ja hallinnossa ei ole ilmennyt puutteita. Vallitseva tilanne pyritään säilyttämään ja hyvää esimiestyötä ylläpidetään jatkuvalla kouluttautumisella.

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit	Seurakuntatalouden tilanne TP 2023	TA 2025
1. Seurakunnan yhteiskunnalliset tehtävät <ul style="list-style-type: none"> • Puutteet hautausmaiden tai hautausmaahan ylläpitotehtävien hoidossa. • Epäkohdat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitotehtävien hoidossa. 	Hautausmaiden ja hautausmaahan ylläpitotehtävien resurssit ovat olleet riittävät.	Hautaukseen liittyvät maksut käydään läpi tavoitteena suosituksen mukainen hinnoittelu. Varmistetaan kustannusten kohdentumisen oikeellisuus.
2. Seurakunnan hallinto ja viranomaistoiminta <ul style="list-style-type: none"> • Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat • Hallintomenettelyn puutteellisuudet. 	Toimielinten toimivuudessa ei ole ongelmia eikä hallintomenettelyissä ole havaittu puutteellisuuksia.	
3. Seurakunnan toimintaorganisaatio <ul style="list-style-type: none"> • Perustehtävien (KL 3:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit • Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viimeisten viiden vuoden aikana 15 % ja on arviointihetkellä alle 2000 jäsentä • Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai uusiutumiskyvytön toimintakulttuuri 	Perustehtävien mukaisessa toiminnassa ei puutteita/laiminlyöntejä. Jäsenmäärä on laskenut viimeisten viiden vuoden aikana 7 %, jäsenmäärä 6 964. Toimintaa uudistetaan ja toimintakulttuuria kehitetään jatkuvasti.	
4. Johtaminen seurakunnassa <ul style="list-style-type: none"> • Johtamisen heikkoudet • Johtamista tukevat strategiset linjaukset, kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/misio/visio, kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttuvat • Puuttumattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin • Haluttomuus yhteistyöhön lähiseurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa. 	Seurakunnalla on voimassa oleva strategia, kiinteistöstrategia, koulutussuunnitelma sekä valmiussuunnitelma. Muiden seurakuntien ja tuomiokapitulin kanssa tehdään yhteistyötä.	Esihenkilöt vahvistavat esimiestaitoja jatkuvalla koulutautumisella.
4. Seurakunnan henkilöstö <ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön määrä • Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia • Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloittain tarkasteltuna. 	Henkilöstön määrä on vakiintunut nykytasolle ja toimintaa sopeutettu vastaavasti. Työhyvinvointi on parantunut ollen erinomaisella tasolla. Rekrytoinneissa on riittänyt hakijoita.	Henkilöstön määrä säilyy nykytasolla.

Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit	Seurakuntatalouden tilanne TP 2023	TA 2025
1. Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on negatiivinen kahtena peräkkäisenä vuotena tai kirkollisveroprosentti on 2,0 (tai korkeampi).	Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on 407,5 teur ylijäämäinen. Kertaluonteisia eriä oli kertaluonteiset poistot ja kiinteistön myyntituotto. Kirkollisveroprosentti on 1,45.	Tilikauden tulos on ylijäämäinen.
2. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi, eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluontoisten erien tai metsänhoitosuunnitelman ylittävän myynnin toteuttamista.	Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 2,208 meur.	Taseen edellisten tilikausien ylijäämä kasvaa.
3. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä vuotena.	Maksuvalmius on 341 päivää.	Maksuvalmius on yli 90 päivää.
4. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuonna.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on noussut, ollen kuitenkin viiden vuoden takaisella tasolla. Koronavuosien aikana ei ollut sijaistarpeita, joka pienensi henkilöstökuluja.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista vakiintuu nykytasolle.

1.3.9 Henkilöstö

1.3.10 Henkilöstökulut

Palkkakustannukset jaetaan eri tehtäväalueille sen mukaan, miten työntekijä on arvioinut työaikansa jakautuvan eri tehtävien kesken.

Palkkakustannukset 2025: 998,4 t€ (+2,65 %)
osuus toimintakuluista: 48,5 %

Henkilöstökustannukset 2025: 1 236 t€ (+2,95 %)
osuus toimintakuluista: 60 %

Sairausvakuutuskorvaukset kirjataan suoraan tehtäväalueiden henkilöstökulujen oikaisueriksi. Työterveyshuoltoon sisältyvät lakisääteisten terveystarkastusten lisäksi työnantajan kustantamat ikäryhmätarkastukset (alle 50-vuotiaille viiden vuoden välein ja yli 50-vuotiaille kolmen vuoden välein) sekä työterveyslääkärin ja -hoitajan suorittama sairaanhoito työterveysasemalla työterveysohjelmassa hyväksytyine tutkimuksineen.

Henkilökunnan työhyvinvoinnin tukemiseen tarkoitettu määräraha on 8 000 €. Määrärahaa käytetään pääasiassa kahdesti vuodessa jaettavaan liikunta- ja kulttuurisaldoon, työpaikkaruokailun tukemiseen, työhyvinvointia ylläpitäviin palveluihin (hieronta ja fysikaalinen hoito) sekä TYHY-toimintaan. Vuosille 2025 sekä 2027 on lisäksi varattu 6 000 € määräraha TYHY-retkille.

Työntekijöiden koulutukseen on varattu 1,3 % henkilöstön palkkakustannuksista, yhteensä 13 000 €. Määräraha on varattu Muu yleishallinto -tehtäväalueelle. Hattulan seurakunnassa on laadittu työntekijöiden ammatillisen osaamisen kehittämiseksi koulutussuunnitelma henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämissopimuksen mukaisesti (KirVESTES liite 12)

1.3.11 Henkilöstösuunnitelma

Vuoden 2024 alussa seurakunnan palveluksessa oli vakinaisessa virka- /työsuhteessa 21 henkilöä. Yksi seurakuntapastoreista on virkavapaalla 1.1.2024-31.8.2025 ja toinen seurakuntapastori 1.10.2024-27.7.2025 välisen ajan. Kummankin virkavapaan ajaksi on palkattu viransijainen.

HENKILÖSTÖ TYÖALOITTAIN	9/2024
Seurakuntapapisto	4
Kirkkomuusikot	1
Diakoniatyöntekijät	2
Nuorisotyöntekijät	2
Varhaiskasvatuksen työntekijät	2
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	3
Hautausmaatyöntekijät	2
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	5
YHTEENSÄ	21

Henkilöstön määrä on tarkoitus suunnitelmavuosina pitää nykyisellä tasolla. Huolellisella pidemmän aikavälin henkilöstösuunnittelulla turvataan, että seurakunnalla on tulevaisuudessa-kin riittävät ja tarkoituksenmukaiset resurssit toiminnan toteuttamiseksi. Viran tai työsuhteen tullessa avoimeksi selvitetään, täytetäänkö virka/tehtävä, voidaanko se hoitaa muilla järjestelyillä (tehtävänkuvien yhdistely, uusien toimintatapojen kokeilu tai ulkoistaminen) tai onko mahdollisuuksia kehittää yhteistyötä muiden seurakuntien tai toimijoiden kanssa.

Määräaikaisen henkilöstön tarve kohdentuu ensisijaisesti kesäajalle hautausmaiden ja kiinteistöjen piha-alueiden hoitoon, Pyhän Ristin kirkon opastyöhön, nuoriso- ja rippikoulutyöhön sekä kesän muiden leirien ruokahuoltoon. Määräaikaisen henkilöstön määrää voidaan tarpeen mukaan hieman kasvattaa.

Vapaaehtoisten työpanokset ovat pienessä seurakunnassa merkittävä apu ja vapaaehtoisten aktiivointi hyödyttää kaikkia osapuolia. Vapaaehtoistyötä tulee kehittää, jotta pystytään reagoimaan muuttuvaan toimintaympäristöön ja yhteiskunnan muutoksiin: miten rohkaistaan seurakuntalaisia mukaan toimintaan ja löydetään kaikille paikka yhteisen vastuun kantajana. Yhteisöllisyydellä on suuri merkitys hyvinvoinnille ja auttaminen synnyttää onnellisuutta. Vapaaehtoistoiminnan kautta voi parhaimmillaan löytää merkityksen ja yhteyden mielekkääseen elämään.

1.3.12 Ympäristöasiat

Kirkkohallituksen virastokollegio myönsi 20.10.2022 Hattulan seurakunnalle Kirkon ympäristödiplomin vuosille 2022–2026. Seurakunta haki ympäristödiplomia tuolloin ensimmäistä kertaa. Kirkkoneuvosto on nimennyt ympäristövastaavan ja -työryhmän, joiden vastuulla on mm. seurakunnan ympäristöohjelman toteutumisen valvonta sekä asetettujen tavoitteiden toteutumisen seuranta.

Ympäristöasioissa toimimme arvoaikuttajana ja esimerkkinä. Kirkon energia- ja ilmastostrategia tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. Energiatohokkuutta tulee lisätä ja syventää kirkon työtä ympäristökasvattajana. Hattulan seurakunnan ympäristöohjelman tavoitteet on johdettu Kirkon energia- ja ilmastostrategiasta. Seurakunta on strategian mukaisesti luopunut jo suuresta osasta vähällä käytöllä olevista tiloista.

1.4 Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma

Kirkkojärjestyksen mukaan kirkkovaltuuston on hyväksyttävä jokaista kalenterivuotta varten seurakunnalle talousarvio sekä talous- ja toimintasuunnitelma viimeistään edellisen vuoden joulukuussa. Talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnasta vastaa kirkkoneuvosto. Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä. (KJ 6:2.3)

Talousarviossa on käyttötalousosa, tuloslaskelmaosa, rahoitusosa ja investointiosa. Käyttötalous- ja investointiosat osoittavat, mihin seurakuntatalous kohdistaa käytettävissä olevat taloudelliset resurssinsa. Tuloslaskelma- ja rahoitusosat osoittavat, miten seurakuntatalouden taloudellinen tulos muodostuu ja miten seurakuntatalous toimintansa rahoittaa.

1.4.1 Toiminnan ja talouden suunnittelu

Toiminnan ja talouden suunnittelun tehtävänä on auttaa seurakuntataloutta toteuttamaan perustehtävänsä sekä selviytymään käsillä olevista ja tulevista haasteista nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Suunnittelussa on huomioitava ja erotettava toisistaan strateginen ja operatiivinen suunnittelu.

Seurakuntatalouden toiminnan ja talouden strateginen suunnittelu on mahdollisuuksien selvittämistä ja hyödyntämistä, erilaisten toimintavaihtoehtojen etsimistä, palvelujen asettamista tärkeysjärjestykseen, ongelmien ratkaisuvaihtoehtojen hakemista ja toiminnan sopeuttamista seurakunnan tuloihin.

Kirkkojärjestyksen edellyttämä toiminnan ja talouden suunnittelu on selkeästi lyhyen aikavälin operatiivista suunnittelua. Operatiivisessa suunnittelussa konkretisoidaan seurakuntatalouden lyhyen aikavälin (1–3 vuotta) toiminta yksilöimällä tarvittavat toimenpiteet ja valitsemalla tarkoituksenmukaiset toimintatavat tavoitteiden toteuttamiseksi ja sovittujen vaikutusten aikaansaamiseksi sekä osoitetaan toiminnan rahoitus.

Kirkkovaltuuston tulee kirkkojärjestyksen mukaan asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Toiminnalliset tavoitteet voidaan asettaa määrä-, laatu-, taloudellisuus- ym. tavoitteina sen mukaan, mitä eri tehtäväalueilla katsotaan tarkoituksenmukaisiksi ja mahdolliseksi

käyttää. Ne asetetaan tunnuslukuina, mikäli mahdollista. Tavoitteet on asetettava siten, että niiden toteutumista voidaan arvioida.

Seurakunnan toiminta ryhmitellään pääluokkien avulla hallinnoksi, seurakunnalliseksi toiminnaksi, hautaustoimeksi ja kiinteistötoimeksi. Edellä mainitut pääluokat jaetaan tehtäväalueiksi, joiden avulla tietty toiminta pidetään erillään muista toimintamuodoista. Tällaisia tehtäväalueita ovat esim. jumalanpalveluselämä, diakonia, kirkonkirjojen pito ja varsinainen hautaus toimi.

1.4.2 Talousarvion lähtökohdat

Kirkkohallitus on antanut ohjeet kustannusten kohdentamisesta eri tehtäväalueille. Kustannusten kohdentamisen tavoitteena on saada tietoa, miten voimavarat jakautuvat kirkon perustehtävien kesken. Lisäksi sen tavoitteena on tukea toiminnan ja talouden suunnittelua, johtamista ja arviointia kulloistenkin tarpeiden mukaan. Oikean tiedon saaminen on koko kirkon edun mukaista mm. neuvotellessa valtion edustajien kanssa. Ulkoiset, kirjanpitolain mukaiset tulos- ja rahoituslaskelmat on laadittu ilman sisäisiä eriä. Poistot esitetään käyttötalousosassa eri kiinteistöjen tehtäväalueilla aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Ulkoiset määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia nettomääräisinä.

1.4.3 Talousarvion sitovuus

Kirkkovaltuusto päättää talousarvion toiminnallisten tavoitteiden sekä määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustasot talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Kirkkovaltuusto päättää talousarviosta pääluokkatasolla ja kirkkoneuvosto tehtäväaluetasolla. Muilta osin talousarvion tilierittely on luonteeltaan ohjeellinen käyttösuunnitelma. Tilien välisiä tavanomaisia ylityksiä ja alituksia ei tarvitse tuoda kirkkoneuvoston käsiteltäväksi edellyttäen, että sitomattomat määrärahat riittävät sitomattomien menojen kattamiseen.

Hattulan seurakunnassa talousarvion käyttötalousosan kirkkovaltuuston sitovuustaso on talousarvion pääluokkatason nettomeno (toimintakate 1) ja kirkkoneuvostoon nähden tehtäväaluetaso. Investoinneissa sitovuustaso on kirkkovaltuustoon nähden investointiosan netto ja kirkkoneuvostoon nähden hanketasoinen. Talousarvion sisäiset erät ja laskennalliset erät eivät ole sitovia. Käyttökohteeltaan sidottuja eriä ovat palkat ja palkkiot sekä avustukset.

Viranhaltijoiden sitovuustaso on käyttötalousosan pääluokissa 1 ja 2 (yleishallinto ja seurakunnallinen toiminta) tehtäväalueiden nettomeno ja pääluokissa 4 ja 5 (hautaustoimi ja kiinteistötoimi) pääluokan toimintakate. Tilien välisiä tavanomaisia ylityksiä ja alituksia ei tarvitse tuoda kirkkoneuvoston käsiteltäväksi edellyttäen, että sitomattomat määrärahat riittävät sitomattomien menojen kattamiseen.

1.4.4 Talousarvion laadinnan perusteet

Kirkkoneuvosto on päättänyt (21.5.2024, 37 §) talousarvion laadintaa varten kehykset. Talousarvion käyttömenoihin arvioidaan henkilöstön palkkamenoihin työehtosopimuksen mukaiset mahdolliset korotukset. Tehtäväalueiden toimintakulut tuli lähtökohtaisesti pitää vuoden 2024 talousarviotasolla (poikkeuksena kiinteistöjen ylläpitokustannukset, jotka budjetoidaan ylläpitokustannusarvioiden mukaan).

Sisäiset erät eivät ole sitovia, eikä niitä esitetä talousarviossa. Seurakunnallisen toiminnan tehtäväalueilla näkyvät sisäiset kulut ovat sisäisiä tilavuokria, siinä suhteessa kuin tehtäväalue on käyttänyt seurakunnan omassa omistuksessa olevia kiinteistöjä. Kiinteistöjen kohdalla tilavuokrat näkyvät sisäisenä tuottona.

Sisäisillä vyörytyksillä siirretään tiettyjä kulueriä. Eläkerahastomaksut vyörytetään kuluksi kaikille niille tehtäväalueille, joilla on maksettuja palkkoja, maksettujen palkkojen suhteessa. Kiinteistöhallinnon kulut vyörytetään kiinteistöihin liittyville tehtäväalueille, niiden bruttokulujen suhteessa. Hallintokulut (tehtäväalueet kirkolliset vaalit, kirkkovaltuusto, kirkkoneuvosto, taloushallinto, tilintarkastus, kirkkoherranvirasto) sekä verotuskulut ja keskusrahastomaksut vyörytetään seurakunnallisen toiminnan ja hautatoimen tehtäväalueiden kustannuksiksi.

2 KÄYTTÖTALOUS

Seurakunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Käyttötalousosassa esitetään tehtäväluekohtaiset ulkoiset tulot ja menot. Talousarvion käyttötalousosassa kirkkovaltuusto hyväksyy toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot tehtävälueille tehtävien hoitamista varten. Kirkkovaltuuston sitovuustaso on talousarvion pääluokkatason nettomeno. Sitova taso/rivi on taulukoissa merkitty tummennetulla pohjalla.

Yhteensä	Edellinen TP 2023	TA kuluva 2024	TA kuluva 2024 (sis. LTA)	TA 2025	TS 2026	TS2 2027
Toimintatuotot (ulkoiset)	210 320,48	175 090	199 290	181 540	190 805	181 300
Toimintakulut (ulkoiset)	-1 857 493,03	-2 004 660	-2 036 360	-2 059 407	-2 061 084	-2 051 985
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-1 647 172,55	-1 829 570	-1 837 070	-1 877 867	-1 870 279	-1 870 685
Toimintatuotot (sisäiset)	637 522,37					
Toimintakulut (sisäiset)	-637 522,37					
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-1 647 172,55	-1 829 570	-1 837 070	-1 877 867	-1 870 279	-1 870 685
Poistot ja arvonalentumiset	-328 478,24	-200 750	-700 122,19	-183 850	-222 850	-219 250
Laskennalliset erät	-336 568,22					
Sisäiset korkokulut	-129 640,22					
Sisäiset vyörytyserät	-206 928,00					
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-2 312 219,01	-2 030 320	-2 537 192,19	-2 061 717	-2 093 129	-2 089 935

2.1 Hallinto

Pääluokka 1. Hallinto	Edellinen TP 2023	TA kuluva 2024	TA kuluva 2024 (sis. LTA)	TA 2025	TS 2026	TS2 2027
Toimintatuotot (ulkoiset)	6 101,63	6 950	6 950	6 700	6 700	6 700
Toimintakulut (ulkoiset)	-332 579,46	-404 037	-369 737	-388 981	-392 193	-393 157
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-326 477,83	-397 087	-362 787	-382 281	-385 493	-386 457
Toimintakulut (sisäiset)	-108 304,51					
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-434 782,34	-397 087	-362 787	-382 281	-385 493	-386 457
Laskennalliset erät	413 183,54					
Sisäiset vyörytyserät	413 183,54					
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-21 598,80	-397 087	-362 787	-382 281	-385 493	-386 457

Kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto

1011010102, 1011010104

Hallintoelinten tehtävänä on hoitaa seurakunnan hallintoa ja käyttää päätösvaltaa kirkkolaissa ja muissa säädöksissä säädetyllä tavalla. Seurakunnan ylintä päätösvaltaa käyttää vaaleilla neljän vuoden kaudeksi valittu kirkkovaltuusto.

Seurakunnan käytännön toimintaa ja yleistä hallintoa johtaa kirkkoneuvosto, jonka jäsenet kirkkovaltuusto valitsee kahden vuoden välein. Kirkkoneuvosto toimeenpanee kirkkovaltuuston päätökset ja vastaa siitä, että kirkkovaltuuston hyväksymää talousarvioita noudatetaan.

Keskeiset painopistealueet 2025-2027

Piispantarkastusprosessi käynnistyy Hattulan seurakunnassa vuonna 2025 ja päättyy alkuvuonna 2026. Vuoden 2025 aikana käynnistetään valmistelut seurakunnan seuraavaa strategiaa varten.

Noudatetaan seurakunnan strategioita ja päätetään sen vaatimisista uusista ratkaisuista. Turvataan perustehtävän mukainen ja toimintaympäristön muutoksiin vastaava toiminta. Keskitytään hyvään asioiden valmisteluun, hallinnolliseen ilmaisuun sekä asioiden tehokkaaseen käsittelyyn. Seuraavat seurakuntavaalit ovat 2026 jolloin valitaan luottamushenkilöt nelivuotiskaudelle 2027-2030.

Muu yleishallinto, talous- ja henkilöstöhallinto, tilintarkastus ja valvonta

1011100000, 1011050000, 1011050103

Muu yleishallinto kattaa ne toimistotyön ja hallinnon osa-alueet, jotka eivät kuulu muille hallinnon tehtäväalueille (mm. työterveyspalvelut, koulutus, TYHY-toiminta). Muun yleishallinnon tehtävänä on turvata tasapuoliset ja terveelliset toimintaedellytykset kaikille seurakunnan työntekijöille.

Talous- ja henkilöstöhallinnon tehtäviä hoitaa talouspäällikkö yhdessä taloussihteerin sekä Kirkon palvelukeskuksen kanssa.

Yhteistyötoimikuntaan kuuluu työsuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutettu. Toimikausi on 2022-2025 ja toimikunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa käsittelemään työsuojelua ja työturvallisuutta koskevia asioita.

Kirkkovaltuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Valtuustokautena 2023-2026 tilintarkastajana toimii Revisium Oy, vastuullisena tilintarkastajana Jaakko Rönkkö.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Työhyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistäminen**

Edistämme henkilöstön terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Seurakunnalla on laajat työterveyspalvelut ja työterveyshuollon kanssa toimitaan yhdessä työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Yhteisöllisen kulttuurin edistäminen työyhteisössä pienillä teoilla vahvistaen työssä jaksamista ja kehittymistä.

Arviointi: Työhyvinvointikysely syksyn 2025 aikana.

2) Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Koulutus on tärkeä väline sekä henkilökohtaisen että organisaation uudistumiskyvyn vahvistamiseen. Tuemme henkilöstön kouluttautumista ja mahdollistamme osaamisen lisääntymisen.

Arviointi: Koulutussuunnitelman toteutuminen.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026-2027

Seurakunnan talouden tasapainon ylläpito ja kehittäminen. Pysyvänä hallinnon tavoitteena hyvä henkilöstöpolitiikka; avoimesti, suoraan ja rehellisesti onnistumisia mahdollistaen.

Kirkonkirjojenpito

1011070000

Toiminta-ajatus

Jäsenrekisterin tietojen ylläpitäminen seurakunnan jäsenistä

Perustoimintokuvaus

Hattulan seurakunta kuuluu Tampereen aluekeskusrekisteriin, jossa hoidetaan keskitetysti seurakunnan kirkonkirjojen pito.

Kirkonkirjoilla tarkoitetaan erilaisia seurakunnan ylläpitämiä rekistereitä ja luetteloita, kuten luettelot seurakunnan jäsenistä, syntyneistä ja kastetuista, rippikoulun käyneistä ja konfirmoiduista sekä henkilöistä, joiden avioliiton esteistä on toimitettu tutkinta.

Ajantasaiset tiedot suomalaisista ovat nykyisin väestötietojärjestelmässä, jonka päivittämiseen seurakunnat osallistuvat ja josta ne saavat tehtäviensä hoidossa tarvitsemaansa tietoja. Kastetta, vihkimistä ja hautaamista koskevien tietojen lisäksi uskontokuntien jäsenrekistereistä annetun lain (614/1998) 5 §:n 6 kohdassa tarkoitettuina muina vastaavina toimituksina jäsenrekisteriin talletetaan tieto jäsenen rippikoulun suorittamisesta, konfirmaatiosta, avioliiton siunaamisesta ja hautaan siunaamisesta (KJ 16 1§)

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Osallistutaan Aluekeskusrekisterin ajankohtaiskatsauksiin ja yhteistyöryhmän kokouksiin**

Arviointi: Toteutuneet tilaisuudet ja läsnäolo niissä

2) Seurakuntalaisten tarvitseman palvelun sujuminen palvelulupauksen mukaisesti

Arviointi: Seurakuntatoimisto toimittaa rekisteröinteihin liittyvät aineistot sovittun ajan sisällä aluekeskusrekisteriin.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Hyvä yhteistyö Tampereen aluekeskusrekisterin kanssa

Seurakuntatoimisto

10110800000

Toiminta-ajatus

Hattulan seurakunnan seurakuntatoimisto hoitaa kirkkoherranviraston ja taloustoimiston tehtäviä.

Perustoimintokuvaus

Seurakuntatoimisto toimii asiakaspalvelupaikkana (esim. kirkollisten toimitusten varaukset, hautausasioiden sopiminen) ja seurakunnallisen toiminnan tukena (esim. ilmoittautumiset, luettelot, sisäinen tiedotus, postitus). Seurakuntatoimiston tehtävänä on tukea kirkkoherran, talouspäällikön ja muiden seurakunnan työntekijöiden toimintaa sekä huolehtia osaltaan seurakunnan asiakaspalvelutyöstä ja tarvittavien tietojen toimittamisesta aluekeskusrekisteriin.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Sähköisen asioinnin mahdollistaminen**

Käydään läpi vakiintuneet toimintamallit ja selvitetään mahdollisuuksia sähköisen asioinnin lisäämiseen.

Arviointi: Asiaan liittyvät selvitykset ja toimenpiteet

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Sujuva asiakaspalvelu. Sähköisen asioinnin kehittäminen

2.2 Seurakunnallinen toiminta

Pääluokka 2. Seurakunnallinen toiminta	Edellinen TP 2023	TA kuluva 2024	TA kuluva 2024 (sis. LTA)	TA 2025	TS 2026	TS2 2027
Toimintatuotot (ulkoiset)	38 735,77	22 590	33 490	34 940	35 980	34 700
Toimintakulut (ulkoiset)	-870 198,29	-896 359	-909 759	-984 864	-995 217	-1 008 823
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-831 462,52	-873 769	-876 269	-949 924	-959 237	-974 123
Toimintakulut (sisäiset)	-529 217,86					
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-1 360 680,38	-873 769	-876 269	-949 924	-959 237	-974 123
Laskennalliset erät	-491 485,84					
Sisäiset vyörytyserät	-491 485,84					
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-1 852 166,22	-873 769	-876 269	-949 924	-959 237	-974 123

Jumalanpalveluselämä

1012010000

Toiminta-ajatus

Messu seurakunnan elämän keskuksena. Seurakunnan palveleminen Jumalan sanalla ja sakramenteilla.

Perustoimintokuvaus

Kirkkovuoden rytmittämä jumalanpalveluselämä. Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivinä Hattulan kirkossa klo 10, Tyrvännön kirkossa kerran kuukaudessa klo 10. Kesäkauden messut pääosin Pyhän Ristin kirkossa. Syys- ja kevätkaudella iltamessu noin kerran kuukaudessa seurakuntatalolla. Lisäksi perhemessuja ja muita jumalanpalveluksia. Jatketaan messujen striimauksia.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit

1) Seurakuntalaisten osallisuuden vahvistaminen messun toteuttamisessa

Muodostetaan selkeä rakenne messuvapaaehtoisista (esim. jumalanpalvelusryhmät), jotka ottavat vastuuta messun toteuttamisesta yhteistyössä työntekijöiden kanssa.

Arviointi: Ryhmien/messuvapaaehtoisten määrä ja toiminnan käynnistyminen

2) Yhteisöllisyys ja kohdatuksi tuleminen

Kirkkokahvit mahdollisimman monen jumalanpalveluksen yhteydessä.

Arviointi: Kirkkokahvien määrä suhteessa jumalanpalvelusten määrään

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026-2027

Messu seurakunnan elämän keskuksena sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen jumalanpalveluselämässä.

Hautaansiunaaminen

1012020000

Toiminta-ajatus

Hautaan siunaaminen on kirkollisena toimituksena osa seurakunnan jumalanpalveluselämää, jossa tärkeänä on sielunhoidollinen näkökulma, omaisten rinnalla kulkeminen ja kristillisen ylösnousemususkon esillä pitäminen.

Perustoimintokuvaus

Hautaan siunaaminen.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**Hautaukseen liittyvän palveluketjun läpikäynti**

Käydään sisäisesti ja tarvittaessa myös muiden toimijoiden kanssa keskustelua ja arviointia palveluketjun sujuvuudesta.

Arviointi: Asiakirja käydyistä koostamisesta, palvelupolun kirjaaminen.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Hautaan siunaamisten hyvä hoitaminen ja omaisten tukeminen.

Muut kirkolliset toimitukset

1012030000

Toiminta-ajatus

Kohtaamiset ja kirkon sanoman esillä pitäminen ihmisten elämän tärkeissä käännekohtissa.

Perustoimintokuvaus

Kirkolliset toimitukset ovat olennainen osa seurakunnan perustehtävää, sanan ja sakramenttien hoitamista. Tärkeimmät "muut kirkolliset toimitukset" ovat kaste, avioliittoon vihkiminen ja konfirmaatio. Lisäksi kirkollisiin toimituksiin kuuluvat mm. avioliiton siunaaminen, kodin siunaaminen, yksityinen rippi, ehtoollinen sairaan luona ja erilaisiin elämänvaiheisiin liittyvät rukoushetket.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**Seurakuntalaisten palveleminen lämmöllä, laadukkaasti ja ammattitaidolla heille tärkeissä elämäntilanteissa.**

Kohtaamiset toimituskeskusteluissa ja riittävän valmisteluajan varaaminen toimituksiin.

Arviointi: Toimitusten tasapuolinen jakautuminen työntekijöiden kesken, seurakuntalaisilta saatu palaute

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Seuraamme toimintaympäristön muutoksia ja kehitämme toimintatapojamme perustehtävälle uskollisena.

Aikuistyö ja muut seurakuntatilaisuudet

1012040000, 1012050000

Toiminta-ajatus

Hattulalaisille tarjotaan mahdollisuutta oman paikan löytämiseen seurakunnan elämässä.

Perustoimintokuvaus

Säännöllisesti kokoontuvat pienryhmät sekä aikuisille tarkoitetut tapahtumat, retki- ja leiritointiminta.

Muihin seurakuntatilaisuuksiin luetaan sekä kaikille avoin että hoitolaitoksissa tapahtuva toiminta, jolla tarjotaan mahdollisuus pyhän kokemiseen, keskinäisen yhteyden rakentumiseen ja tietopuoliseen kristittynä kasvamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Seurakuntayhteyden luominen ja kristillinen opetus**

Raamattupiirin toimintaa jatketaan ja kinkereitä järjestetään eri puolilla Hattulaa. Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan lisäksi retriittitoimintaa, pyhiinvaelluksia ja muita tapahtumia yhteistyössä muiden työalojen ja muiden seurakuntien kanssa.

Arviointi: Järjestettyjen tilaisuuksien ja osallistuneiden määrä sekä saatu palaute.

2) Seurakunnan aikuisia koskevien tilaisuuksien järjestäminen

Vanhemmuinta tuetaan yhteistyössä seurakunnan varhaiskasvatuksen työalan kanssa järjestämällä perheiden arkea tukevia iltatilaisuuksia. Seurakuntalaisille tarjotaan mahdollisuus toteuttaa yhdessä työntekijöiden kanssa erilaisia aikuisten hyvinvointia ja hengellistä kasvua tukevia tilaisuuksia. Esim. viikkomessut, Taizé-illat, Vanamaja-illat ja Yhteisen uskon illat. Keskiössä on työikäisten seurakuntalaisten tavoittaminen.

Arviointi: Järjestettyjen tilaisuuksien ja osallistuneiden määrä sekä saatu palaute.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Seurakuntalaisten työpanoksen koordinointi ja kaikille tasavertaisen koulutuksen sekä osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen.

Perheiden ja vanhempien arjen tukeminen.

Yhteistyö yritysten ja järjestöjen kanssa seurakunnan aikuisväestön tavoittamiseksi.

Tiedotus ja viestintä

1012100000

Toiminta-ajatus

Viestintä tukee seurakunnan perustehtävää ja välittää tietoa seurakunnan toiminnasta laadukkaalla ja ajanmukaisella tavalla.

Perustoimintokuvaus

Ulkoinen viestintä: nettisivut, sosiaalinen media, kausitiedote, lehti-ilmoitukset, esite. Sisäinen viestintä: mm. Katrina-ohjelmisto, työyhteisön kokoukset, muut viestikanavat.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Viestinnän vahvistaminen**

Viestintävalmennuksen toteuttaminen ja loppuun saattaminen. Työntekijät omaksuvat yhteisen viestinnällisen työotteen, viestinnän valmiudet ovat vahvistuneet ja viestintää liittyen on sovittu yhteisistä rakenteista ja käytännöistä.

Arviointi: Toteutunut valmennus ja arviointikeskustelu

2) Seurakunnan yleisesitteen valmistaminen

Valitaan työryhmä suunnittelemaan ja toteuttamaan seurakunnan yhteinen yleisesite.

Arviointi: Toteutunut esite.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Laadukas sisäinen ja ulkoinen viestintä. Jokainen työntekijä on viestijä omassa tehtävässään.

Musiikki

1012200000

Toiminta-ajatus

Musiikilla luodaan yhteyttä, julistetaan ilosanomaa ja lohdutetaan murheellisia tarjoten elävää kirkkomusiikkia kuunneltavaksi, laulettavaksi ja soitettavaksi. Musiikki on läsnä jumalanpalveluksissa, kirkollisissa toimituksissa ja muussa seurakunnan toiminnassa. Kaikessa musiikkitoiminnassa huomioidaan myös musiikkikasvatuksellinen näkökulma.

Perustoimintokuvaus

Musiikkiryhmien toiminta, musiikkitalaisuuksien järjestäminen ja soittimien huolto. Neliäänisesti laulava Hattulan Pyhän Ristin kuoro on rekisteröity yhdistys ja saa seurakunnalta vuosittain toiminta-avustuksen. Kirkkolaulajat ja Kelloyhtye kokoontuvat yhdessä ja soittavat kuorokelloja. Soololaulajat palvelevat seurakuntaa laulaen yksin ja ryhmänä. Musiikkitalaisuuksiin kuuluu yhteislaulutilaisuuksia (esim. Kauneimmat joululaulut, toivevirsien illat ja Riparilaulut) ja konsertteja.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Ovet auki musiikkiryhmiin**

Lisätään musiikkiryhmien näkyvyyttä julkaisemalla kuulumisia Facebookissa ja Instagramissa vähintään kerran kuussa. Näin rohkaistaan uusia ihmisiä mukaan Pyhän Ristin kuoroon, Kelloyhtyeeseen, Kirkkolaulajiin ja Soololaulajiin.

Arviointi: Musiikkiryhmien toimintaan liittyvien julkaisujen määrä sosiaalisessa mediassa/kk.

2) Ovet auki konserttiyhteistyölle

Hattulan kirkot ovat perinteisesti kiinnostaneet monia seurakunnan ulkopuolisia konserttien järjestäjiä ja esiintyjiä. Samalla konserttielämä houkuttelee kirkkoon kävijöitä yli rajojen. Konserttiyhteistyöllä on mahdollisuus vahvistaa yhteyksiä alueen järjestöihin ja kunnallisiin toimijoihin sekä luoda aivan uusia yhteyksiä. Yhteistyö konserttien suunnittelussa, toteutuksessa ja tiedotuksessa mahdollistaa moni-ilmeisen ja vireän konserttielämän, joka herättää kiinnostusta paikallisesti ja valtakunnallisesti. Tavoitteena on järjestää vuoden aikana vähintään seitsemän musiikkitilaisuutta yhteistyökumppaneiden kanssa.

Arviointi: Yhteistyössä järjestettyjen musiikkitilaisuuksien määrä ja kävijämäärä/tilaisuus.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Perustetaan lapsikuoro tai lasten lauluryhmä ja nuorten lauluryhmä.

Varhaiskasvatus: päiväkerho ja muu lapsi- ja nuorisotyö

1012310000, 1012391000

Toiminta-ajatus

Järjestetään laadukasta ja turvallista varhaiskasvatusta. Seurakunnan varhaiskasvatus on läsnä perheiden arjessa iloa tuovana ja voimauttavana toimintana. Kerrotaan lapsille ja perheille rakastavasta Jumalasta, tuetaan kotien kristillistä kasvatusta ja perheiden seurakuntayhteyttä.

Perustoimintokuvaus

Päiväkerhot, perhekerhot, alakoululaisten kerho, päiväkotiyhteistyö, varhaiskasvatuksen ja perheyön tilaisuudet/tapahtumat.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit

1) Järjestetään yhteistyössä muiden työalojen kanssa vanhemmuutta ja parisuhdetta tukevia tapahtumia, esim. parisuhdeilta ja lastenhoito, äitien hemmottelupäivä sekä isä ja lapsi -ilta.

Arviointi: Toteutuneet tilaisuudet ja niiden osallistumisaktiivisuus sekä palautekanavan kautta tulleet kokemukset.

2) Perhemessujen ja -jumalanpalvelusten kehittäminen enemmän lapsilähtöisiksi

Lapset mukaan laulamaan, leikkimään ja soittamaan, laulut lastenvirsistä ja muista sopivista virsistä, osallistavat ja havainnollistavat saarnat, liikkumisen mahdollistavat hetket. Suunnitteluun ja toteutumiseen osallistuvat papin, kanttorin ja lastenohjaajien lisäksi seurakuntalaiset.

Arviointi: Lähdettäessä osallistujille palautemahdollisuus: ”Jos oli kivaa, laita punainen helmi.” Jälkikäteen pidetään palautekeskustelu.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Kehitetään toimintaa seurakunnan strategian mukaisella tavalla: ”Edistämme lasten ja nuorten osallisuutta ja tuemme perheiden arjen hyvinvointia. Toimimme mielekkäänä kohtamispaikkana kaikille.”

Varhaisnuorisotyö

1012330000

Toiminta-ajatus

Tarjotaan laadukasta, huomioonottavaa ja kristillistä sanomaa välittävää toimintaa alakouluikäisille lapsille. Seurakunta näkee, kuuntelee ja kohtaa lapsia sekä pysähtyy olemaan heidän kanssaan.

Perustoimintokuvaus

1.-3.lk kerho, MiniKulmis, leirit kesällä ja syksyllä, 10 v-synttarit, MiniKulmisohjaajien koulutus

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) MiniKulmisten teemapäivät**

Kehitetään MiniKulmistoimintaa järjestämällä teemapäiviä, joiden sisältöihin kävijät saavat vaikuttaa. Teemoina esimerkiksi puisto-, leffa tai kirpputoriminari.

Arviointi: Vuoden aikana neljä teemaminaria. Niihin osallistuneiden lasten määrä ja suullisesti saatu palaute.

2) Leiritoiminnan ylläpitäminen tai leirien korvaaminen muulla tavoittavalla toiminnalla oman leirikeskukseen käyttökiellon aikana

Etsitään paikat, ajat ja työntekijät leiritoiminnan mahdollistamiseen normaaliin tapaan tai korvataan leirit sellaisella toiminnalla, joka tavoittaa osallistujia.

Arviointi: Leirien toteutuminen/tapahtumaan osallistuvien seurakuntalaisten määrä ja saatu palaute.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Kuulla lasten ja nuorten toiveet ja tarpeet toiminnasta ja vastata niihin.

Koulu- ja oppilaitostyö

1012392000

Toiminta-ajatus

Kohdataan koulujen, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoita sekä opettajia. Erityisenä tehtävänä on ylläpitää ja edistää kokonaisvaltaista opiskelu- ja työhyvinvointia, henkilökoh- taisten elämäntaitojen kehittymistä sekä yhteisöllisyyden toteutumista oppilaitosympäristössä. Koulutyön kautta tehdään näkyväksi seurakuntaa, opetetaan kristillistä uskoa, elämäntapaa, arvo- maailmaa ja traditioita.

Perustoimintokuvaus

Alakoulujen salihetket, koulujen Kauneimmat joululaulut, tilattu esiintyjä ja ensimmäisten luok- kien kiusaamisen vastaiset tunnit. Seiska-päivät. Oppilaitospapin käynnit Lepaan kampuksella. Pyydettyäessä koulukirkot, oppituntivierailut, leirikouluihin osallistuminen ja kriisiapu.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Vahvistetaan hattulalaisten koululaisten tuntemusta omasta seurakunnasta**

Yhdessä eri työntekijöiden kanssa tehty 45 min oppituntipaketti aiheesta Hattulan seurakunta, sen tilat ja mitä seurakunnan työntekijät tekevät. Markkinoidaan oppituntia kunnan alakoulujen ohjel- maan ja pyydetään opettajia tilaamaan tuntia heille tai tulemaan tunnille seurakuntataloon. Tuntia tulisi pitämään koulu yhteistyötä tekevä nuorisotyönohjaaja

Arviointi: Toteutunut oppituntipaketti ja pidettyjen oppituntien määrä vuodessa.

2) Kouluille tarjotaan tarpeen vaatiessa tunnustuksetonta oppilaitoskäyntiä

Koulut ovat voineet kieltäytyä seurakunnan tarjoamasta toiminnasta, sillä korvaavan vastaavan toi- minnan järjestäminen on haastavaa. Mikäli koulu ei halua tarttua seurakunnan tarjoamaan hartau- teen tai muuhun tilaisuuteen, koululle tarjottaisiin vaihtoehtoa tunnustuksettomaan käyntiin, mikä ei sulkisi ketään pois tilaisuudesta eikä kuormittaisi opettajia vastaavan ohjelman järjestämisen takia.

Arviointi: Tunnustuksettoman vaihtoehdon käyttökerrat

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Hyvän yhteistyön jatkuminen kouluissa ja oppilaitoksissa.

Rippikoulutyö

1012350000

Toiminta-ajatus

Järjestetään kirkkojärjestyksen velvoittamaa rippikoulua, jossa nuoria perehdytetään kirkon yhteiseen uskoon ja ohjataan elämään seurakunnan yhteydessä.

Perustoimintokuvaus

Rippikouluikäluokalle suunnatut rippikoulut, jotka toteutetaan pääosin leirimuotoisina. Mahdollisuus myös pienryhmärippikouluun. Piispainkokouksen vahvistama rippikoulusuunnitelma sekä Hattulan seurakunnan rippikoulun paikallisuunnitelma 2024–2026 määrittelevät rippikoulun sisällön, keston ja paikalliset muuttujat.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Rippikouluikäluokasta yli 90 % ilmoittautuu rippikouluun ja kaikki mukaan lähteneet tulevat konfirmoiduiksi**

Kaikkia kirkkoon kuuluvia nuoria lähestytään rippikoulupostilla ja kaikille 8. luokkalaisille pidetään yhteinen rippikouluinfo katsomukseen katsomatta. Lisäksi poistetaan esteitä rippikoulun suorittamisen tieltä, esimerkiksi tarjotaan pienryhmäopetusta ja otetaan nepsy-nuoret paremmin huomioon.

Arviointi: Kuinka monta prosenttia rippikouluikäluokasta käy rippikoulun vuonna 2025 ja tulee konfirmoiduiksi.

2) Yhteydenpidon ja yhteistyön vahvistaminen rippikoululaisten huoltajien kanssa

Otetaan käyttöön rippikoulun vanhempainvartit, missä rippikoululaiset tarpeen mukaan huoltajineen käyvät yhdessä oman rippikoulun ohjaajan/ohjaajien kanssa läpi rippikouluun liittyviä yksilöllisiä haasteita, mietteitä ja pohdintoja. Esimerkiksi jokaiselle pienryhmäparilaiselle vanhempainvartit otetaan käyttöön ja muilla leireillä tarpeen mukaan. Tavoitteena on vahvistaa yhteyttä rippikoululaisten koteihin ja tukea perheitä rippikoulun käymisessä.

Arviointi: Listataan kuinka monta vanhempainvarttia käytiin yhteensä vuoden 2025 aikana. Työntekijöiden rippikoulun palautepalaverissa kerätään palautetta vanhempainvarttien hyödyllisyydestä ja kokemuksista.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Rippikouluun ilmoittautuu ja sen suorittaa valtaosa Hattulan kaikista 15-vuotta täyttävistä nuorista. Rippikoululaisten tukeminen ja yhteydenpito nuoriin myös rippikoulun jälkeisenä aikana. Vahvistetaan isostoiminnasta kiinnostumista.

Nuorisotyö ja erityisnuorisotyö

1012360000, 1012370000

Toiminta-ajatus

Nuorisotyön toiminta-ajatus on kohdata nuoria, kulkea heidän rinnallaan ja tarjota nuorille paikka, jossa he voivat olla ja toimia omana itsenään. Tarjoamme yhdessäoloa, kasvua ja toimintaa seurakuntanuorena ja seurakunnan parissa.

Seurakunnan erityisnuorisotyö on etsivää, lähimmäiskeskeistä nuorisotyötä, joka kohdistuu nuoriin ja perheisiin, joiden voidaan olettaa olevan syrjäytymisvaarassa tai jotka ovat jo syrjäytyneet.

Perustoimintokuvaus

Keskeisiä toimintamuotoja ovat avoimien ovien toiminta Kulmis ja isoskoulutus sekä nuorten aikuisten toiminta Echo. Nuorisotyö tarjoaa nuorille mahdollisuuksia osallistua seurakunnan toimintaan, rohkaisee vaikuttamaan siihen ja olemaan mukana tapahtumissa sekä auttaa nuoria löytämään oman paikkansa seurakunnassa. Nuorten vaikuttajaryhmän toiminta.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Kulmis-nuorisotilatoiminnan kävijämäärän nostaminen**

Kulmakiven mainostaminen kouluvierailujen sekä isostoiminnan ohessa.

Arviointi: Kävijämäärät ja kysely isostoiminnassa.

2) Yhteistyön kehittäminen Janakkalan seurakunnan nuorisotyön kanssa

Jatketaan nuorten aikuisten toimintaa yhteistyössä Janakkalan seurakunnan kanssa. Sen ohessa ideoidaan mahdollisia muita yhteistyötapahtumia nuorille sekä nuorille aikuisille.

Arviointi: Pidetyt tapahtumat ja osallistujamäärät.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Yhteistyö koulujen ja kunnan kanssa. Isostoiminnan kehittäminen.

Diakonia

1012410000

Toiminta-ajatus

Kohdata ihmisiä, auttaen kärsiviä ja hädänalaisia toimien lähimmäisenä ja rinnalla kulkijana. Diakoninen seurakunta luo rauhaa ja rakkautta ympäristöönsä, jossa jokainen voi löytää oman paikkansa olla, osallistua ja toimia tarkastellen suhdettaan itseensä, lähimmäisiinsä ja Luojaansa. Erityisesti työ kohdentuu niihin, joiden hätä on suurin ja joita muut tahot eivät auta.

Perustoimintokuvaus

Diakoniatyössä tehdään kotikäyntejä, tervehdys- ja syntymäpäiväkäyntejä, joista osa on etsivää diakoniatyötä. Vastaanotto toiminta keskittyy ensisijaisesti avustusasiakkaisiin. Ruokajakelutoiminta Punojankulmassa on liitännäistoimi EU:sta saaduille ruokakorttien jakamiselle. Vuoden aikana järjestetään erilaisia tapahtumia, tilaisuuksia, kerhoja, leiripäiviä ja retkiä, joista osa on säännöllistä toimintaa. Diakoniakasvatusta toteutetaan esim. rippikouluissa ja TET- ym. harjoittelijoiden ohjauksen kautta. Yhteistyötä tehdään seurakunnan muiden työmuotojen, paikallisten järjestöjen, yhteisöjen, kunnan eri toimialojen (sosiaali- ja terveystoimi, koulu) ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Järjestetään matalan kynnyksen toimintaa, johon kaikkien on helppo tulla mukaan**

Leiripäivät touko- ja elokuulle. Järjestetään yhteinen tapahtuma eri työmuotojen kanssa (Yhteisvasteemäpäivän lisäksi mahdollinen toinen tapahtuma). Päivä- ja puolipäiväretket pitkin vuotta. Diakonianpäivän viettäminen 1.9.2025 jalkautumalla ”kylille”.

Arviointi: Toteutunut toiminta ja osallistujamäärä / tilaisuus.

2) Rohkaistaan ihmisiä mukaan seurakunnan palvelutehtäviin

Järjestetään seurakunnan työmuotojen yhteinen koulutusilta, jossa esitellään erilaisia tehtäviä, joissa seurakuntalainen voi toimia. Järjestetään tilaisuus YK:n Vapaaehtoistoiminnan teemapäivänä 5.12.2025.

Arviointi: Palvelutehtävissä oman paikkansa seurakunnassa löytäneiden aktiivisten toimijoiden määrä.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Palvelutehtävissä toimivien huomioiminen, jaksamisesta huolehtiminen ja kiittäminen. YK:n Vapaaehtoistoiminnan teemapäivän vakinaistaminen.

Sairaalasielunhoito ja palveleva puhelin

1012430000, 1012440000

Toiminta-ajatus

Sairaalasielunhoito on potilaan, hänen läheistensä ja henkilökunnan tukemista sairauden ja kriisien keskellä, hoitotyön arjessa ja vaativissa erityistilanteissa.

Kirkon keskusteluapu (palveleva puhelin) on matalan kynnyksen anonyymi keskustelukanava kaikille, jotka kaipaavat kuuntelijaa ja henkistä tai hengellistä tukea.

Perustoimintokuvaus

Sairaalasielunhoito on tehtävään koulutettujen virkavastuulla työskentelevien sairaalateologiensa toteuttamaa työtä. Tehtävää voidaan kuvata mm. sanoilla keskustelutuki, auttava, kokonaisvaltainen kohtaaminen. Työtä tehdään asiakaslähtöisesti. Sairaalasielunhoito toteutetaan yhteistyönä Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkuntien alueella toimivien seurakuntien kanssa, joita ovat Hämeenlinna-Vanaja, Forssa, Hattula, Hauho, Hausjärvi, Humppila, Janakkala, Jokioinen, Lammi, Loppi, Riihimäki, Tammela ja Ypäjä

Palveleva puhelin on Suomen vanhin auttava puhelin, joka on nykyisin osa Kirkon keskusteluavun kokonaisuutta. Puhelinauttamisen lisäksi palveluun kuuluu netti- ja chattiauttamista. Päivystäjät ovat vaitiolovelvollisia koulutettuja vapaaehtoisia ja kirkon työntekijöitä. Palvelu on valtakunnallinen ja yhteydenottoihin vastataan eri puolilta Suomea.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Osallistutaan Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan organisoimaan sairaalasielunhoitotyöhön maksamalla hattulalaisten hoitopäiviin suhteutettu maksuosuus ko. työstä**

Arviointi: Toteutunut osuus sairaalasielunhoidon kustannuksista hattulalaisten osalta.

2) Kirkon keskusteluavun/Palvelevan puhelimen uudelleenjärjestelyt Kanta-Hämeessä

Selvitetään mahdollisuutta lähteä mukaan Palvelevan puhelimen toiminnan uudelleenorganisointiin ja toiminnan vahvistamiseen Kanta-Hämeen alueella.

Arviointi: Uusi toimintamalli selvitetty ja otettu käyttöön.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Yhteistyön jatkaminen ja uusien toimintamallien löytäminen. Mielekkään vapaaehtoistehtävän mahdollistaminen seurakuntalaisille kirkon keskusteluavun toiminnassa.

Sielunhoito

1012550000

Toiminta-ajatus

Sielunhoito on ihmisen auttamista, tukemista ja lohduttamista elämän eri vaiheissa. Se on toivon kannattelua ilossa ja surussa, sairaudessa ja terveydessä.

Perustoimintokuvaus

Tarjotaan sielunhoitomahdollisuutta ja vertaisryhmätoimintaa.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**Sururyhmä läheisensä menettäneille**

Toteutetaan sururyhmät läheisensä hiljattain menettäneille yhdessä oman seurakunnan tai rovastikunnan kanssa. Aktiivinen viestintä ja kutsu sururyhmämahdollisuudesta.

Arviointi: Toteutuneet ryhmät

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Sielunhoidollinen kohtaaminen ja työote. Sururyhmätoiminta

Lähetys

1012600000

Toiminta-ajatus

Lähetystyö on Kristuksen antaman lähetystehtävän toteuttamista omassa seurakunnassa. Se ymmärretään seurakunnan yhteiseksi, kaikki työalat läpäiseväksi toiminnaksi. Kirkon lähetysjärjestöt toteuttavat seurakunnalle kuuluvaa tehtävää seurakunnan tukemana ja meidän puolestamme.

Perustoimintokuvaus

Lähetystyötä tuetaan talousarviomäärärahoista sekä vapaaehtoiskannatuksella. Lähetystyötä tehdään seurakuntalaisille tutuksi esirukousten, lähettikuulumisten, rippikoululaisille järjestettävien lähetysrastien sekä varainkeruun avulla. Lähetyspiirissä/-ryhmässä on mahdollisuus perehtyä lähetystyöhön ja sen suunnitteluun paremmin. Lähetystyölle kerätään talousarviomäärärahojen ohella varoja mm. Hattulan kirkon lähetyskyntteliköllä, Pyhän Ristin kirkon keräyskirstulla, kirkkosukilla, Kauneimmat joululaulut -tilaisuuksissa sekä muissa erityistilaisuuksissa.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Oman seurakunnan lähetystyön tunnetuksi tekeminen**

Lähetystyötä tehdään tunnetuksi kolehtikohteiden esittelyssä, esirukouksissa, rippikouluopetuksessa, lähetysmyyjäisissä ja lähetyspiirin toiminnassa sekä seurakunnan viestinnässä. Nuorten vaikuttajaryhmää ja muita seurakunnan toimijoita tiedotetaan heille tärkeiden lähetyskohteiden kuulumisista. Lähetysjärjestöjen toimittamaa materiaalia ja mahdollisesti etäyhteyksiä hyödynnetään seurakunnan tilaisuuksissa.

Arviointi: Lähetystyön esilläolo eri tilaisuuksissa

2) Yhteisten periaatteiden luominen lähetysjärjestöjen kanssa tehtäviä sopimuksia varten

Laaditaan Hattulan seurakunnan yleiset kriteerit tuettavien lähetysjärjestöjen valinnan pohjaksi. Kriteerit hyväksytään kirkkoneuvostossa.

Arviointi: Tuettaville lähetysjärjestöille laadittujen kriteerien valmiiksi saattaminen.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026-2027

Lähetysjärjestöjen kanssa tehtyjen nimikkosopimusten päivittäminen tarpeen mukaan. Lähetystyön tunnetuksi tekeminen seurakunnassa eri työalojen kanssa yhteistyössä.

Kansainvälinen diakonia 1012700000
Toiminta-ajatus Elämän helmihetkiä lähelle ja kauas rakkaudella, rukouksella ja rahalla. Pidetään esillä kaukaiset lähimmäiset ja toiminnan kautta kerätään varoja, jotta hekin kokisivat helmihetkiä.
Perustoimintokuvaus Toiminta pääosin kokoavaa toimintaa mm. Yhteisvastuukeräyksen kirkonmäen talvitapahtuma, Maanantaipiiri, Helmipiiri, Virsikävila ja Kirkkosukkain neulajat.
Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit
1) Yhteisvastuukeräyksen 75-vuotisjuhlavuoden teemaan liittyvä Unelmapäivän vietto Arviointi: osallistujien määrä ja keräystuoton määrä
2) Kansainvälisen Naistenpäivän vietto, "Leidien Ruusuinen LeivosLuantai" 8.3.2025 Arviointi: osallistujien määrä ja keräystuoton määrä
Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027 Kansainvälisten keräyksien esillä pitäminen ja niihin osallistuminen ja varainkeruu. Mahdollistetaan seurakuntalaisten osallistumisen toimijoina ja kasvatetaan keräystuottoa, jakamaan ja ylläpitämään toivoa paremmasta huomisesta.

Talousarvioavustukset		2025	2026	2027
		€	€	€
Lähetys	Suomen Lähetysseura	21 000	21 000	21 000
	Suomen Pipliaseura	2 100	2 100	2 100
	Suomen Ev.lut. Kansanlähetys	6 200	6 200	6 200
	Ev.lut. Lähetysyhdistys Kylväjä	3 500	3 500	3 500
	Medialähetys Sanansaattajat	800	800	800
Muu seurakuntatyö	Vuohiniemen rukoushuone	700	700	700
	Lomakoti Ilonpisara	700	700	700
	Koivikkosäätiö rs. Koivikkokoti	700	700	700
Musiikki	Pyhän Ristin kuoro	4 200	4 200	4 200
Tiedotus ja viestintä	Kannatusilmoitukset	500	500	500
Diakonia ja KV-diakonia	Diakonia-avustukset	10 000	10 000	10 000
	Kirkon ulkomaanapu	9 000	9 000	9 000
	Suomen Merimieskirkko	800	800	800
Avustukset yhteensä		60 200	60 200	60 200

Muu seurakuntatyö 1012900000
Toiminta-ajatus Muuhun seurakuntatyöhön kuuluu seurakunnallinen toiminta, jolle ei löydy muuta luontaista tehtäväaluetta.
Perustoimintokuvaus Seurakunta läsnä ja kohdattavissa eri tapahtumissa
Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit 1) Pyhän Ristin kirkko toimii tiekirkkona ja pitää ovet auki matkailijoille kesäaikaan Arviointi: Kävijämäärä. 2) Seurakunta läsnä Hattulan tapahtumissa Mm. Hattulan toritapahtuma Arviointi: Toteutuneet tapahtumat.
Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027 Jatketaan vakiintuneita toimintamuotoja avoimena toimintaympäristön mahdollisiin muutoksiin.

2.3 Hautatoimi

Pääluokka 4. Hautaustoimi	Edellinen TP 2023	TA kuluva 2024	TA kuluva 2024 (sis. LTA)	TA 2025	TS 2026	TS2 2027
Toimintatuotot (ulkoiset)	78 745,36	70 500	70 500	85 000	85 000	85 000
Toimintakulut (ulkoiset)	-276 282,44	-289 209	-292 209	-306 120	-301 647	-305 244
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-197 537,08	-218 709	-221 709	-221 120	-216 647	-220 244
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-197 537,08	-218 709	-221 709	-221 120	-216 647	-220 244
Poistot ja arvonalentumiset	-33 933,99	-37 000	-36 000	-45 950	-75 950	-75 950
Laskennalliset erät	-124 439,22					
Sisäiset korkokulut	-7 041,33					
Sisäiset vyörytyserät	-117 397,89					
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	-355 910,29	-255 709	-257 709	-267 070	-292 597	-296 194

Hautausmaahallinto, hautausmaiden ylläpito, hautaaminen, haudanhoitosopimukset ja vainajasäilytys

1014010000, 1014030000, 1014040440, 1014050000, 1014060000

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien hautausmaat toimivat yleisinä hautausmaina. Hautaus-toimilain mukaan jokaisella on oikeus tulla haudatuksi kotikuntansa seurakunnan ylläpitämälle hautausmaalle. Hautatoimen tehtävänä on ylläpitää hautausmaita ja mahdollistaa arvokkaat hau-tausjärjestelyt. Hautatoimea hoidetaan kirkkolain, kirkkojärjestyksen, hautaus-toimilain sekä Hat-tulan seurakunnan hautatoimen ohjesäännön mukaisesti.

Seurakunnalla on kolme hautausmaata: Hattulan hautausmaa, Pyhän Ristin hautausmaa sekä Tyr-vännön hautausmaa.

Kaikilla kolmella hautausmaalla on mahdollisuus sekä arkku- että tuhkahautaukseen. Pyhän Ristin hautausmaalla on tuhka- ja muistolehtoalueet, joilla on yhteinen muistomuri. Hattulan hautaus-maalla on erillisiä osastoja uurnahautoille sekä muisto- ja tuhka-lehto. Tuhkalehdossa on yhteis-muistomerkki, johon lisätään vainajan tiedoilla muistolaatta. Tuhka- ja muistolehtoihin haudatta-essa tuhkan sijainti ja hautausajankohta on vain seurakunnan tiedossa.

Seurakunta tarjoaa hautojen kesähoitopalvelua. Hautoja hoidetaan joko yksivuotisia kesähoitoina tai monivuotisena perennahoitona. Hautojen hoidon tarjoaminen on seurakunnille vapaaehtoista. Palvelulla seurakunnan näkökulmasta on ensisijaisesti työllistävä vaikutus ja samalla lisätään hau-tausmaiden esteettistä arvoa. Haudanhoitoa tarjoamalla työllistetään kesäisin lukuisia hattulalaisia nuoria.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit**1) Hattulan kirkon huoltorakennuksen uudisrakennushanke**

Hattulan hautausmaan huoltorakennus (97,5 m²) on valmistunut vuonna 1980. Vuonna 2005 sii-hen lisättiin esteetön wc ja rakennuksen vesikatto uusittiin vuonna 2015. Kirkonmäen huoltora-kennuksen saneeraukselle on varattu määräraha vuoden 2024 talousarviossa. Huoltorakennus on työntekopaikka talvisin neljälle työntekijälle ja lisäksi kesäisin ajankohdasta riippuen 5-15 kesä-työntekijälle.

Huoltorakennukseen teetettiin kuntokartoitus syyskuussa 2024. Kuntokartoituksen tulosten poh-jalta suosituksena on purkaa nykyinen rakennus ja rakentaa kokonaan uusi huoltorakennus nykyi-sen tilalle.

Arviointi: Rakennushankkeen eteneminen ja toteutuminen.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Päätyvien hallinta-aikojen kuulutukset hoidetaan vuosittain ja hoitamattomien hautojen kuulu-tukset noin viiden vuoden välein (seuraavaksi 2025 tai 2026).

Huolehditaan hautausmaiden puiden kuntokartoituksen mukaisista puiden kaadoista sekä kanto-jen poistoista tarpeen mukaan.

Työskennellään mahdollisimman ympäristöystävällisesti ja lisätään luonnon monimuotoisuutta hautausmailla.

2.4 Kiinteistötoimi

Pääluokka 5. Kiinteistötoimi	Edellinen TP 2023	TA kuluva 2024	TA kuluva 2024 (sis. LTA)	TA 2025	TS 2026	TS2 2027
Toimintatuotot (ulkoiset)	86 737,72	75 050	88 350	54 900	63 125	54 900
Toimintakulut (ulkoiset)	-378 432,84	-415 055	-464 655	-379 442	-372 027	-344 761
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-291 695,12	-340 005	-376 305	-324 542	-308 902	-289 861
Toimintatuotot (sisäiset)	637 522,37					
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	345 827,25	-340 005	-376 305	-324 542	-308 902	-289 861
Poistot ja arvonalentumiset	-294 544,25	-163 750	-664 122,19	-137 900	-146 900	-143 300
Laskennalliset erät	-133 826,70					
Sisäiset korkokulut	-122 598,89					
Sisäiset vyörytyserät	-11 227,81					
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-82 543,70	-503 775	-1 040 427,19	-462 442	-455 802	-433 161

Kiinteistöhallinto

Kiinteistötoimen tehtävänä on mahdollistaa käytännölliset, tarkoituksenmukaiset, viihtyisät ja turvalliset puitteet kohdata seurakuntalaisia elämän eri tilanteissa.

Kiinteistötoimi huolehtii seurakunnan kiinteän omaisuuden hoidosta mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti korjaustarpeisiin nopeasti reagoiden. Tilat ovat myös työpaikkoja, joiden tehtävänä on tukea työskentelyä ja työhyvinvointia.

Hattulan seurakuntatalo sijaitsee Parolan keskustassa. Seurakuntatalon vieressä on seurakunnan leikkipuisto. Seurakunnalla on kolme kirkkoa: Hattulan kirkko, Tyrvännön kirkko ja Pyhän Ristin kirkko.

Seurakunnan leirikeskus on käyttökiellossa ja odottaa päätöksiä jatkotoimenpiteistä. Seurakunnalla on lisäksi kolme asunto-osaketta.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

1) Granlund Manager -ohjelmiston käyttöönotto

Sähköinen huoltokirjajärjestelmä helpottaa merkittävästi kiinteistöjen hallintaa. Vuoden 2024 aikana seurakunnan käyttöön tilattiin Granlund Manager -ohjelmisto, joka sisältää mm. kiinteistöhuollon toiminnot, huoltosuunnitelmat, vikailmoitukset ja huoltopäiväkirjan. Huolto-ohjelmiston käyttöönotto on vaiheessa ja edellyttää kiinteistöpuolen henkilöstön kouluttamista, käytön tukemista ja valvontaa.

Arviointi: Käyttöönottokoulutuksen toteutuminen ja ohjelmiston käytön rutinoituminen arjessa.

2) Kiinteistöjen pitkän tähtäimen suunnitelmat ja kiinteistöstrategian päivittäminen

Hyvään kiinteistön ylläpidon pitkän tähtäimen suunnitelmaan tarvitaan selkeä näkymä kiinteistöjen nykytilasta. Kiinteistöstrategian päivittämistä varten teetettiin kuntokartoitus Tömäjärven leirikeskukseen rakennuksista sekä kustannusarviot korjaustoimenpiteistä. Näiden kosteus- ja sisäilmateknisten tutkimusten perusteella leirikeskuksen päärakennus asetettiin käyttökieltoon syyskuussa 2024.

Leirikeskukseen ympärivuotinen ja kokonaisvaltainen käyttö vaatisi mittavia investointeja. Kiinteistöstrategian päivittämistä ja leirikeskukseen liittyvää päätöksentekoa varten tarvitaan seurakunnan kiinteistökokonaisuuden korjaustarpeiden kartoitus ja kustannusarviot.

Kokonaiskustannuksia tarkastellaan ja verrataan seurakunnan pidemmän aikavälin taloudelliseen kantokykyyn. Tämän perusteella tehdään päätös mitä kiinteistöjä seurakunnan on tarkoituksenmukaista omistaa, ja päivitetään seurakunnan kiinteistöstrategia kirkkohallituksen täysistunnon 23.2.2021 hyväksymän mallin ja -ohjeen mukaisesti.

Arviointi: Kiinteistökokonaisuuden PTS:n ja kustannusarvion sekä kiinteistöstrategian valmistuminen.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Kiinteistöjen, alueiden sekä koneiden ja laitteiden ylläpito ja kunnostus oikea-aikaisesti ammattitaidolla.

Seurakunnalle myönnettiin ympäristödiplomi vuosille 2022–2026. Uusiminen kannattaa aloittaa hyvissä ajoin ennen voimassaolon päättymistä ja ottaa huomioon diplomin viimeisenä voimassaolovuonna 2026 toimintasuunnitelmassa.

Maa- ja metsätalous

1015100591

Seurakunta omistaa n. 63 ha metsäpalstoja. Metsänhoitosuunnitelma vuosille 2019–2028 laadittiin syksyllä 2019 Metsänhoitoyhdistys Kanta-Hämeen toimesta. Suunnitelma sisältää vuosittaiset hakkuu- ja hoitosuunnitelmat. Seurakunnan metsiä hoidetaan yhteistyössä Metsänhoitoyhdistys Kanta-Hämeen kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet 2025 ja niiden mittarit

1) Hakkuu- ja hoitosuunnitelmien tarkastus metsänhoitosuunnitelman loppukauden osalta
Käydään läpi Metsänhoitoyhdistyksen kanssa metsänhoitosuunnitelman vuosien 2026–2028 hakkuu- ja hoitosuunnitelmat ja varmistetaan niiden paikkansapitävyys.

Metsänhoitosuunnitelman mukaisia toimenpiteitä suoritetaan yhdessä Metsänhoitoyhdistys Kanta-Hämeen kanssa. Metsiä hoidetaan pitkäjänteisesti, kestäviä hakkuumääriä ei ylitetä ja metsänkäsittelyssä otetaan monimuotoisuus huomioon.

Arviointi: Metsänhoitosuunnitelman läpikäynti.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella 2026–2027

Kirkkovaltuusto hyväksyi kiinteistöstrategiassa 11.2.2020 metsään liittyvän linjanvedon, että metsäomaisuutta hoidetaan suunnitelmallisesti, tavoitteellisesti ja tuottavasti. Tämä mahdollistaa kestävän puuntuotannon ja tasaiset hakkuutulot.

3 TULOSLASKELMA

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulo-rahoitus riittää toiminnan menoihin, korko- ja muihin rahoitusmenoihin, pitkävaikutteisten omaisuuserien hankintamenojen jaksottamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalentumisiin.

Käyttötalouden tehtävälajien tulot summataan talousarvion tuloslaskelmaosaan toimintatuloihin ja menot summataan toimintamenoihin. Erotus esitetään toimintakatteena.

Talousarvion tuloslaskelmaosassa esitetään toimintakatteen jälkeen seuraavat erät: kirkollisvero, valtionrahoitus, osuus verotuskuluista, kirkon keskusrahastomaksu, kirkon eläkerahastomaksu, toiminta-avustukset, rahoitustuotot ja -kulut sekä poistot ja arvonalentumiset.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa tilikauden tulokseen vaikuttava erä. Poistojen sitovuutta koskevaa päätöstä ei tehdä talousarviossa. Talousarvion tuloslaskelmaosassa ja tilinpäätöksessä käytetään samoin perustein laskettuja poistoja, mikäli kirkkovaltuusto ei ole tarkistanut poistosuunnitelmaa tilivuoden aikana.

Tilikauden tuloksen käsittelyeriä ovat poistoeron muutos, vapaaehtoisten varausten muutos ja rahastojen muutos. Edellä esitetyt erät eivät ole määrärahoja eivätkä tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä. Kirkkovaltuusto hyväksyy kuitenkin niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä. Kirkkoneuvoston on tehtävä esitys tilinpäätöksen kuuluvassa toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tilikauden tuloksen käsittelystä ja mahdollisesti talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Tuloslaskelmaosan vertailu	Edellinen TP 2023	TA kuluva 2024	TA kuluva 2024 (sis. LTA)	TA 2025	TS 2026	TS2 2027
Toimintatuotot	210 939,68	175 090,00	199 290,00	181 540,00	190 805,00	181 300,00
Toimintakulut	-1 857 493,03	-2 004 660,00	-2 036 360,00	-2 059 407,00	-2 061 084,00	-2 051 985,00
Henkilöstökulut	-1 142 561,62	-1 206 070,00	-1 200 670,00	-1 236 056,00	-1 261 843,00	-1 284 082,00
Palvelujen ostot	-336 518,34	-416 140,00	-445 440,00	-454 761,00	-437 861,00	-409 113,00
Vuokratulot	-16 203,80	-17 250,00	-17 250,00	-42 050,00	-42 050,00	-42 050,00
Aineet ja tarvikkeet	-264 701,71	-255 800,00	-265 400,00	-223 040,00	-215 430,00	-213 240,00
Annetut avustukset	-73 490,23	-60 200,00	-71 100,00	-70 200,00	-70 200,00	-70 200,00
Muut toimintakulut	-24 017,33	-49 200,00	-36 500,00	-33 300,00	-33 700,00	-33 300,00
TOIMINTAKATE	-1 646 553,35	-1 829 570,00	-1 837 070,00	-1 877 867,00	-1 870 279,00	-1 870 685,00
Kirkollisverotulot	2 099 128,91	2 150 000,00	2 150 000,00	2 160 000,00	2 190 000,00	2 210 000,00
Valtionrahoitus	190 673,04	183 000,00	191 000,00	182 000,00	180 000,00	180 000,00
Verotuskulut	-26 718,00	-29 000,00	-29 000,00	-28 000,00	-29 000,00	-29 000,00
Kirkon rahastomaksut	-180 210,00	-184 000,00	-184 000,00	-195 500,00	-196 500,00	-196 500,00
Rahoitustuotot ja -kulut	122 267,93	-750,00	19 250,00	-1 450,00	-1 150,00	-900,00
VUOSIKATE	558 588,53	289 680,00	310 180,00	239 183,00	273 071,00	292 915,00
Poistot ja arvonalentumiset	-328 478,24	-200 750,00	-700 122,19	-183 850,00	-222 850,00	-219 250,00
TILIKAUDEN TULOS	230 110,29	88 930,00	-389 942,19	55 333,00	50 221,00	73 665,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	230 110,29	88 930,00	-389 942,19	55 333,00	50 221,00	73 665,00

Talousarvion toimintakate on 1,878 M€, muutos 2,6 % vuoden 2024 alkuperäisen talousarvion toimintakatteeseen. Toimintakate on 86,9 % arvioiduista verotuloista (85,1 %). Talouden tasapainon minimivaatimuksena on, että vuosikate on poistojen suuruinen.

Verotulojen määräksi vuodelle 2025 on arvioitu 1,45 tuloveroprosenttiin perustuen 2 160 t€, nousua n. 0,5 % vuoden 2024 arvioituihin verotuloihin verrattuna (2 150 t€).

Valtionrahoituksen määräksi vuodelle 2025 on arvioitu 183 t€, laskua n. 0,5 % vuoden 2024 arvioituun valtionrahoitukseen verrattuna (184 t€).

Tulorahoitus riittää toimintakuluihin ja poistoihin (201 t€) tilikauden jäädessä ylijäämäiseksi (54 t€). Edellisten vuosien yli-/alijäämätilillä on ylijäämää n. 2 208 t€.

4 INVESTOINNIT

Investointiosa sisältää määrärahat ja tuloarviot taseen pysyviin vastaaviin aktivoitaville seurakuntatalouden investointihankkeille.

Kirkkovaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaiset pienhankinnat kirjataan suoraan kuluksi tuloslaskelmaan. Investointiosan aktivointiraja on 10 000 €. Investointiosaan merkitään hyödykkeiden perusparannusmenot, jotka lisäävät esimerkiksi tulonodotuksia tai taloudellista pitoaika. Korjaus- ja huoltomenot, joiden seurauksena hyödykkeen tulojen tai palvelujen tuottamiskyky voidaan säilyttää ennallaan, käsitellään yleensä tilikauden toimintamenoina.

Investointeja vuonna 2025 on yhteensä 610 t€. Suunnitelmavuosille 2026–2027 on varattu investointeihin yhteensä 145 t€.

Investointiosa hankkeittain	Kustannus- arvio	ed. vuosien käyttö	TA kuluva 2024	TA kuluva 2024 (sis. LTA)	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kirkonmäen huoltorakennus	450 000	4 052	300 000	5 000	445 000		
Hattulan kirkon lämmittimet	25 000	0	25 000	0	25 000		
Alttaritaulu Ylösousemus konservointi	70 000				70 000		
Kirkon katon tervaus, Pyhän Ristin kirkko	70 000				70 000		
Pyhän Ristin kirkon urut	100 000		100 000			100 000	
Tyrvännön kirkon vanhan alttaritaulun ja pasuunaenkelin konservointi	20 000					20 000	
Pyörätuoliluiska, Tyrvännön kirkko	25 000					25 000	
Yhteensä	760 000	4 052	425 000	5 000	610 000	145 000	0

5 RAHOITUS

Talousarvion rahoitusosassa osoitetaan, miten suunniteltu toiminta vaikuttaa seurakuntatalouden rahavaroihin ja erityisesti maksuvalmiuteen.

Rahoitusosassa kuvataan ensinnäkin varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirtaa. Tästä osasta nähdään, missä määrin vuosikate ja muu tulorahoitus riittävät investointimenojen kattamiseen. Toisessa osassa esitetään rahoitustoiminnan rahavirtaa. Talousarviota laadittaessa tärkeitä eriä ovat antolainauksen ja lainakannan muutokset.

Rahoituslaskelma on tuloslaskelman tavoin seurakunnan kokonaistaloutta kuvaava laskelma tilikaudelta. Rahoituslaskelma täydentää tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen antamaa kuvaa tulorahoituksen riittävydestä, investoinneista, antolainauksesta, pääomarahoituksesta sekä rahoitusaseman muutoksista. Rahoituslaskelman tarkoituksena on laajentaa ja parantaa käsitystä seurakunnan rahoituksen tilasta.

Rahoitusosa toteumavertailu	Tilinpäätös 2023	TA kuluva 2024	TA kuluva 2024 (sis. LTA)	TA 2025	TS 2026	TS2 2027
Tulorahoitus	555 440	289 680	310 180	239 183	273 071	292 915
Vuosikate	558 589	289 680	310 180	239 183	273 071	292 915
Tulorahoituksen korjaukset	-3 149					
Investoinnit	-43 498	-528 500	-247 000	-610 000	-145 000	0
Investointimenot	-86 517	-528 500	-247 000	-610 000	-145 000	0
Pysyvien vastaavien myyntitulot	12 619					
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30 400					
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	511 942	-238 820	63 180	-370 817	128 071	292 915
Lainakannan muutokset	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-158 785					
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-188 785	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Rahavarojen muutos	323 157	-268 820	33 180	-400 817	98 071	262 915
Rahavarojen kokonaismäärä	2 044 987		2 078 167	1 677 350	1 775 421	2 038 336

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2022	2023	2024e	2025e	2026e	2027e
Investointien tulorahoitus-%	50,3	995,4	125,6	39,2	188,3	
Rahavarojen riittävyys / pv	193	341	300	209	263	281
Lainanhoitokate	0,53	17,4	9,84	7,62	8,80	9,51

Investointien tulorahoitusprosentti kertoo, kuinka paljon investoinneista on voitu kattaa vuosikatteella.

Rahavarojen riittävyys kertoo, kuinka kauan seurakunta selviäisi kuluistaan, jos kaikki tuotot lakkaisivat ja olisi tultava toimeen kertyneillä rahavaroilla. Kriittisenä rajana pidetään 60 päivää.

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tunnusluvun arvon ollessa yli 2, lainanhoitokyky on hyvä. Luotettavan kuvan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla.

6 YHTEENVETOTAULUKKO

Yhteenvetotaulukko sitovista eristä

Sitovuustasoa osoittava otsikko	TA kuluva 2024	TA kuluva 2024 (sis. LTA)	TA 2025	TS1 2026	TS2 2027
Käyttötalousosa					
Toimintakate	-1 829 570	-1 837 070	-1 877 867	-1 870 279	-1 870 685
Investointiosa (netto)			610 000	145 000	

Koulutussuunnitelma 2025

1. Arvio koko henkilöstön ammatillisesta osaamisesta	Työntekijöiden osaaminen on hyvällä tasolla. Kaikilla työntekijöillä on virkaan tai työsuhteeseen vaadittava ammattitutkinto ja työssä oppimisen kautta hankittua erityisosaamista.
2. Arvio ammatillisen osaamisen vaatimuksissa tapahtuvista muutoksista ja näiden syistä	Kaikki työntekijät tekevät laaja-alaista työtä. Koko ajan muuttuva ja kehittyvä seurakuntaelämä edellyttää jatkuvaa ammattitaidon päivittämistä ja syventämistä ottaen huomioon erityistilanteet ja kristillisen uskon näkökulmat. Useissa tehtävissä edellytetään oman tehtäväalueen ajankohtaisiin vaatimuksiin tutustumista ja niiden edellyttämää opiskelua. Lisäksi tarvitaan motivaatiota oman työn ja työtapojen uudistamiseen. Erityisesti työajattomassa työssä oman työn tietoinen arviointi ja suunnittelu mahdollistavat toiminnan kehittämisen. Vuorovaikutus- ja viestintätaitojen kehittäminen auttavat monenlaisiin muutoksiin sopeutumista ja myönteisen työilmapiirin säilyttämistä.
3. Toimenpiteet ammatillisen osaamisen kehittämisessä	Henkilöstön ammatillista osaamista kehitetään vastaamaan työtehtävien asettamia vaatimuksia ja tulevia osaamistarpeita suunnitelmallisilla koulutuksilla. Henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämisessä voidaan hyödyntää lukuisia eri keinoja kuten työhön perehdyttäminen, henkilöstökoulutus, mentorointi ja työnohjaus sekä muut oppimista tukevat menettelytavat, osallistumismahdollisuudet ja hankkeet. Eri työalojen asiantuntijapäivät toimivat hyvänä kanavana ylläpitää osaamista ja verkottua muihin samaa työtä tekeviin kirkon työntekijöihin.
4. Yleiset periaatteet, joilla pyritään ylläpitämään työkyvyttömyysuhanalaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkykyä sekä työttömyysuhan alaisten työntekijöiden työmarkkinakelpoisuutta	Työhyvinvointijohtamisessa on käytössä varhaisen tuen toimintamalli, jonka tavoitteena on työuran jatkuminen työntekijän ikääntyessä tai työkyvyn tilapäisesti tai pysyvästi alentuessa. Työterveyshuollon kanssa tehdään yhteistyötä henkilöstön terveyden ja työhyvinvoinnin edistämiseksi. Kehityskeskusteluissa paneudutaan työssä jaksamisen kysymyksiin. Kannustetaan henkilöstöä työkyvyn ylläpitämiseen ja tuetaan omaehtoista liikuntaa/henkistä virkistäytymistä mm. Smartum liikunta- ja kulttuurisaldon avulla. Esimiestason koulutuksissa tulee kiinnittää huomiota mm. työhyvinvointiin, työturvallisuus- ja työsuojeluasioiden osaamiseen.
5. Koulutussuunnitelman toteutus ja seuranta	Työntekijät kirjaavat koulutusehdotuksensa koulutussuunnitelman täytäntönpäytäntömakkeeseen. Koulutustarpeet kartoitetaan vuosittain kehityskeskusteluissa ja tarvittaessa keskustellen eri työalojen tiimeissä. Koulutukseen osallistuminen arvioidaan tarpeen ja määrärahojen puitteissa tapauskohtaisesti. Esimies (kirkkoherra tai talouspäällikkö) vahvistaa työntekijäkohtaiset koulutukset, jonka jälkeen työntekijä voi ilmoittautua koulutukseen. Tehtäväalueesta vastaava viranhaltija voi sisällyttää ammattialansa neuvottelupäivä tapahtuman suoraan tehtäväalueensa talousarvioon. Muut koulutusluonteiset tilanteet lukuun ottamatta rovastikunnan ja hiippakunnan järjestämiä työkokouksia sisällytetään koulutussuunnitelmaan. Selvitys koulutussuunnitelman toteutumisesta liitetään seuraavan vuoden toimintakertomukseen.
6. Koulutussuunnitelman käsittely ja hyväksyminen	Yhteistyötoimikunta 13.11.2024 Kirkkoneuvosto 19.11.2024 Kirkkovaltuusto 2.12.2024

Pysyvien vastaavien poistoajat (noudattaa kirkkohallituksen suosituksia)	<i>31.12.2020 asti vuotta</i>	1.1.2021 alk. vuotta
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2-4	3
Muut pitkävaikutteiset menot	2-5	3-5
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	<i>ei poistoja</i>	ei poistoja
Hautausmaat		
Hautausmaahan liittyvät muut pitkävaikutteiset menot (asfaltointi, atk-ohjelmat)	3-5	3-5
Hautausmaiden maa- ja vesialueet	<i>ei poistoja</i>	ei poistoja
Hautausmaiden muut rakennukset (varastot, kylmiöt)	10-15	8-10
Hautausmaiden kiinteät rakenteet ja laitteet (aidat, portit, vesi- ja sähköjohdot)	10-30	10-20
Hautausmaiden koneet ja laitteet	4-10	3-5
Hautausmaiden muut aineelliset hyödykkeet	<i>käyttöajan mukaan</i>	käyttöajan mukaan
Rakennukset		
Kirkot	40-70	30-60
Seurakuntatalot	30-40	15-25
Kappelit	30-40	20-40
Siunauskappelit	30-60	20-40
Leiri- ja kurssikeskukset	20-40	15-25
Asuinrakennukset	20-40	15-25
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-40	10-20
Huolto- ja talousrakennukset	10-20	10-15
Muut rakennukset	10-15	10-15
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet	15-30	10-20
Urut	15-30	10-20
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-30	5-15
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	5-10	3-5
Atk-laitteisto	3-4	3
Muut koneet ja kalusto	5-10	3-5
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	<i>käytön mukai- nen poisto</i>	käytön mukainen poisto
Sakraali-, arvo- ja taide-esineet	<i>ei poistoja</i>	ei poistoja